

rum erat intelligentia mentalis, qua intelligebant ea que Deus ipsis revelabat, XIV, 158, 1, 2. Ad visionem prophetica requiritur res futura que præviderit, lumen propheticum mentem prophetam elevans, et visio et cognitio rei futuræ, XIII, 246, 2. Visio prophetica quam esset certa, XX, 453, 1, 2. Visio vel verbum Domini cum præpotione prophetis, ipsæ læta sunt ordinario, XIII, 245, 2.

2° Visio Dei sedentis in soli; Isaie, an fuerit spiritualis, an tantum corporali, XI, 466, 1. Visio prima Isaie que fuerit, 179, 1. Visionis totius, quam Ezechiel capite primo recenset, idea et symbolis, XII, 495, 1, 2. Visio maris quid sit in rotis, 489, 1. Visio quomodo non dicatur regredi, 553, 2. Visiones Danielis singulæ que ætate contingerint, XIII, 4, 2. Visio Danielis et Joannis in Apocalypsi qua videntur Christum, in multis fuit similis, 437, 1, 2. Visio qua Joannes videt thronum Dei et seniores, fuit tantum intellectualis, XXI, 93, 1. Visiones septem Apocalypsen que sint, 10, 4. Res eadem sæpe in Scripturis per diversas visiones figurat, 11, 2. Ad visiones Ezechielis et Danielis alludit S. Joannes, *ibid.*, 2. In visionibus ænigmaticis eadem res per diversa ænigmata representantur, 405, 2. Varias visiones habuit S. Paulus, XVIII, 503, 1. Visiones in somnis sæpe accidebant, Job, 411, 1. Visio, quæ fit vigilantibus, in se perfectior est somno quod fit dormientibus, quando vero somnium visione perfectius sit, XIII, 508, 1. Visio Eliphazi qualis, 412, 2. Visio S. Gregorii Nazianzenis de sapientia et castitate, XVIII, 320, 2. Visio S. Mechtildis, XII, 390, 1. Visio Fursi de igne futuro intelligenda, XVIII, 270, 2. Visio S. Carpi, Job, 464, 1. Visio rerum supernaturalium animam et oculos intuentium conceit, XV, 653, 2 et seq. Quomodo visio mundana dici possit tertium cælum, XVIII, 500, 1.

III. VISIO DEI BEATIFICA. — Visio beatifica promittitur omnibus qui a peccato sunt puri, XIX, 503, 1: *Pacem sequimini, et sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum.* Visio beatifica cur dicatur stella matutina, XVIII, 409, 1. Alia claritas solis, alia claritas lune, et alia claritas stellarum. Stella enim stella differt in claritate: sic et resurrectio mortuorum; XXI, 62, 1: *Qui viderit, et custodierit hæc in finem operæ meæ,.... dabo illi stellam matutinam.* Ea vocatur dies et lucifer, XX, 435, 1: *Et habebunt firmiorem propheticum sermonem, cui benefactis attendentes quasi lucerna lucens in caliginoso loco, donec dies elucescat, et lucifer oriatur in cordibus vestris.* Ejus duratio explicatur, 246, 1, 2: *Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui secundum misericordiam suam magnam regeneravit nos in spem vivam, per resurrectionem Jesu Christi ex mortuis, in hereditatem incorruptibilem, et incommutatam, et immarcescibilem,*

conseruatam in calis in vobis. Visio Dei beatifica quam refecit et saliet, *ibid.* In ea sita est beatitudo, et quidem summa, XV, 448, 2: *Beati mundi corde, quoniam ipsi Deum videbunt;* 564, 2: *Charissimi, nunc filii Dei sumus, et nondum apparuit quid erimus; scimus autem quoniam cum apparuerit, similes ei erimus;* 688, 1: *Et autem qui potens est vos conservare sine peccato et constituit ante conspectum gloriæ suæ immaculatos in exultatione in adventu Domini nostri Jesu Christi, soli Deo Salvatori nostro per Jesum Christum Dominum nostrum, gloria et magnificentia, etc.* Ex visione beatifica sequitur amor Dei plenus in beatos, 565, 1. Et dotes animæ et corporis gloriosi, *ibid.* Ejus privatio ingens damnatis cruciatus, XV, 537, 2: *Tunc dicet et his qui a sinistris erunt: Discedite a me, maledicti, in ignem æternum qui paratus est diabolo et angelis ejus.* Visio deitatis et humanitatis Christi erit objectum beatitudinis essentialis et accidentalis, XVII, 120, 2. Visio Dei beatifica ligno vitæ adumbrata, ea virtutum merito comparatur, V, 91, 1, 2: *Lignum vitæ est (sapientia) his qui apprehenderint eam; et qui tenuerit eam, beatus;* XXI, 407, 2: *In medio plateæ ejus (coelestis Jerusalem), et ex utraque parte fluminis lignum vitæ offerens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum, et folia ligni ad sanitatem gentium.* Est fluvius aquæ vitæ, 405, 1: *Et ostendit mihi fluvium aquæ vitæ, splendendum tanquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni.* Et velut fons vitæ, 483, 2: *Agnes qui in medio throni est, regel illos, et deducet eos ad vitæ fontes aquarum.*

VISITARE, VISITATIO. 1° Visitare quid proprie, Job, 409, 2. Visitare infirmos opus misericordiæ est, IX, 255, 2. Quam id sit utile, 256, 2. Visitatio ægrorum maxime charitatis est, Job, 409, 2. [Vide EGROTUS]. Visitatio pupillarum et viduarum quomodo ad religionis virtutem referatur, XX, 93, 2. Multa includit, 92, 1.

2° Visitatio Dei qualis, Job, 476, 1, 2; 498, 1; 253, 1, 2. Visitatio tam Dei opem quam castigationem significat, X, 195, 2. Visitare sæpe prophetae usurpant pro punire, XI, 37, 2; XII, 61, 2; XIV, 478, 1. Visitationis dies idem qui iudicii, IX, 407, 2; 409, 2.

VISUS, Vide VISIO.

VITA. I. VARIE VOCIS VITA IN SCRIPTURA ACCEPTIONES ET DIVISIONES. — 1° Vitæ nomine omnia bonorum designatur, XV, 540, 2: *Et vitam hanc supplicium æternum; justi autem in vitam æternam.* Vita sæpe idem est quod felicitas et beatitudo, XXI, 406, 1: *Et ostendit mihi fluvium aquæ vitæ splendendum tanquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni.* Vita accipitur subinde pro lætitia et felicitate, IX, 97, 1: *Sustine sustentationes Dei, conjungere Deo ut crescat in nobiscum vita tua.* Vita capitur pro gloria, fortitudine,

sanctitate, XIII, 366, 1: *Vitificabit nos post duos dies, et vivemus in conspectu ejus.* Vita vivere, Beoræis est jucunda, feliciter et ad voluptatem vivere, XII, 631, 1: *Et vir si fuerit justus, et fecerit iudicium et iustitiam,.... hic justus est, vita vivet, ait Dominus Deus.* Vita sine addito in Scriptura passim vitam æternam significat, Psalm. II, 320, 2: *Veniunt mihi miserationes tuæ, et vivam, quia lætitia tua meditatio est.*

2° Vita triplex est: divina, angelica, humana, XX, 518, 1. Humana partim spiritualis, partim corporea, *ibid.* Divina partim causalis, partim formalis; et quomodo singulæ rursus dividantur, et quid sint, *ibid.* Iterum vita triplex, naturæ et culpæ, gratiæ et gloriæ statuitur, XIII, 364, 2. Vita quod in plantis, in brutis, in hominibus, Job, 253, 2. Pro omnibus quæ ad Dei vitam et Angelorum spectant (vide DEUS, ANGELI).

II. VITA NATURALIS ET TEMPORALIS. — 1° Vita omnis auctor est Deus, XX, 66, 1. Vita est quasi lumen hominum a luce vitali quæ est in Deo, VI, 83, 2: *Lucerna Domini spiraculum hominis, quæ investigat omnia secreta ventris.* Vita omnium creatorum est in Deo quasi in fonte, 500, 2: *Vitam quomodo Deus omnibus det, XVII, 328, 1: Deus qui fecit mundum, et omnia quæ in eo sunt, hic cæli et terræ cum sit Dominus, non in manu factis templis habitat, nec manibus humanis colitur indigens alioquo, cum ipse det omnibus vitam, et inspirationem, et omnia.*

2° Vita filii ex vita parentis traducitur, VI, 70, 1. Ejus tamen jus non habet pater, 27, 2. *Erudi filium tuum, ne desperes; ad interfectionem autem ejus ne ponas animam tuam.*

3° In quo vita consistat. Vita multiplex a corde initium habet, V, 123, 2: *Omni custodia serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit.* Vita nostra ex corde procedit, XVIII, 47, 1. Vita est principium operationum vitalium, Job, 256, 2. Vita humana spiritus dicitur, Psalm. II, 190, 2: *Quoniam spiritus pertransibit in illo, et non subsistet; et non cognoscet amplius locum suum.* Vita hominis in calore consistit, V, 548, 2. In actione sita est, VI, 505, 2. In motu consistit, VI, 373, 1, 2: *Vita decem res sunt necessariæ, X, 316, 1: Initium necessariæ rei vitæ hominum, aqua, ignis, et serenum, sol, læt et panis similitagineus, et mel, et botrus vitæ, et oleum; et vestimentum.*

4° Vita omnium bonorum summum est, V, 88, 2; VI, 132, 2. Vita fundamentum est omnium bonorum, Psalm. I, 198, 1. Ipsa per se jucunda est, eamque promovere omnes satagunt, X, 347, 1.

5° Vita hæc ærumna et miseriæ. Quam ea reddita sit misera per Adæ peccatum, X, 325, 2: *Occupatio magna creata est omnibus, et jugum grave super filios Adam, a die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulture; in maribus omnium, Vita hæc multa adversa includit,*

VI, 45, 1. Quot laboribus plena sit, XI, 18, 2 et seq.: *Vitæ ærumnæ, VIII, 299, 2: Eziquum e cum lætadio est tempus vitæ nostræ; XIX, 14, 2 et seq.* Miseris referta est, Job, 316, 2: *Homo natu de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseris;* 621, 1. Vita longa in ærumnis potius est potius est mors quam vita, IV, 278, 2; 418, 2. Vita amara quoad naturam deterior quam mors est, sed non quoad statum gratiæ, X, 99, 2; 403, 2. Vita quo sensu sit rota, VII, 401, 1; Job, 186, 1. Vita hominum est rota laborum et dolorum, VII, 43, 3. Vitæ inconstantia, amaritudo, IX, 504, 1: *Numerus dierum hominum ut multum centum anni, quasi gutta aquæ maris depulsi sunt: et sicut calculus arena, et gloriæ statuitur, XIII, 364, 2.* Vita mortalium tenebris obfusca, XIV, 533, 2. Vita nostra est militia et stadium, II, 237, 1; XVIII, 225, 1; XIX, 310, 1: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, Job, 179, 1, 2 et seq.: Militia est vita hominis super terram; et sicut dies mercenarii dies ejus.* Vita est vanitas, XIX, 267, 1. Ejus initium, progressus, finis quam sit vilis, X, 348, 2. Vita humana est continua tragedia, desinitque in luctum, maxime in morte, V, 419, 1: *Risus dolore miscetur, et extremo gaudii luctus occupat.* Vita nostra lætis et tristibus permiscetur, XV, 84, 1. Vita humana est velut comœdia, VIII, 423, 2; XX, 192, 2. Est ludus, VIII, 583, 2. Est nundinatio, 584, 2. Similis est nundinis, XX, 147, 2. Vitæ hujus pompa fragilis est, XXI, 291, 1. Vita mendicorum est vita sine vita, X, 343, 4 [Vide PAUPER].

Vita hæc tempus est peccatorum, IX, 515, 2 et seq.: *Homo sapiens in omnibus metuet, et in diebus delictorum attendet ab inertia, Vita hæc laqueis plena, Job, 179, 1; 180, 1, 2. Periculo salutis exposita est, 164, 2. Tentationum laqueis est circumdata, 469, 1. Vita presentis pericula soli spirituales viri norant, Psalm. I, 276, 1: *Abyssum abyssum invocat, in voce cataractarum tuarum. Omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierunt.**

6° Vita brevitatis, fragilitatis et lætitudinis. Vita brevitatis, IX, 424, 2: *Omnis caro sicut fanum veterascet, et sicut folium fructificans in arbore viridat, 504, 1, 2; XI, 478, 2: Generatio mea ablata est, et convoluta est a me, quasi labernaculum pastorum. Præcisæ est velut a lætente vita mea; dum adhuc ordier succidit me, XII, 437, 1, 2: Tu sedes in sempiternum, et nos peribimus in ævum? XVIII, 313, 1; 316, 2: *Præterit enim figura hujus mundi; XIX, 256, 2; XX, 450, 2 et seq.: Quæ est enim vestra vita? vapor est ad modicum parens, et deinceps exterminabitur; 479, 1: Unum vero hoc non lateat vos, charissimi, quia unus dies apud Dominum sicut mille anni, et mille anni sicut dies unus; 550, 1; Job, 258, 2: Numquid non paucitas dierum meorum fietur brevi? Psalm. I, 250, 1, 2: *Locus sum***

in lingua mea, notum fac mihi, Domine, finem meum; et numerum dierum meorum quis est, ut sciam quid desit mihi. Ecce mensurabiles posuisti dies meos, et substantia mea tanquam nihilum ante te. Verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens. Vita est vapor, VII, 44, 1; XX, 190, 2; Job, 196, 1. Vita hominum fluxa instar aquae, III, 493, 4, 2: Omnes morimur, et quasi aqua dilabimur in terram. Est continuus fluxus ad mortem, VII, 313, 1; X, 355, 2; XVI, 101, 2; XVII, 992, 1. Diffusit citius torrente, XVIII, 346, 2. Vita navium cursu celerior, VIII, 383, 2: Transierunt omnia illa tanquam umbra, et tanquam nuntius percurrens, et tanquam navis, quae pertransit fluctuantem aquam: cuius, cum praeterierit, non est vestigium invenire, neque semitam carinae illius in fluctibus; Job, 238, 2: Dies mei velociores fuerunt cursore: fugerunt, et non viderunt bonum. Pertransierunt quasi nares poma portentes, sicut aquila volans ad escam. Vita nentis fuso comparata, 185, 2; 186, 1: Dies mei velociter transierunt quam a texente tela succiditur, et consumpti sunt absque ulla spe. Nihil est, 195, 2: Desperavi, nequaquam ultra jam vivam: parce mihi: nihil enim sunt dies mei. Pendet a respiratione, 186, 2: Memento quia ventus est vita mea: et non revertetur oculus meus ut videat bona. Vento comparatur, et quare, ibid., et seq. Somnium et fluxus est, 195, 2. Teles similes, 185, 2. Vita umbra et umbra fugacior, 207, 2: Hesterni quippe sumus, et ignoramus quoniam sicut umbra dies nostri sunt super terram. Volanti aquila comparatur, 239, 2. Avi velociter volanti assimilatur, VIII, 384, 2: Aut tanquam avis quae transvolat in aere, cuius nullum invenitur argumentum itineris, sed tantum sonitus alarum verberans levem ventum, et scindens per vim itineris aera: commotis alis transvolat, et post hoc nullum signum invenitur itineris illius. Item sagitta emissa, ibid.: Aut tanquam sagitta emissa in locum destinatum divinus aër continuo in se reclusus est, ut ignoretur transitus illius. Flori brevi moriturae comparatur, XX, 47, 1: Sicut flos feni transibit. Exortus est enim sol cum ardore, et arefecit sanum, et flos ejus decidit, et decor vultus ejus deperit; Job, 317, 1: Qui quasi flos egredietur et conteritur, et fugit velut umbra, et nunquam in eodem statu permanet. Vita est velut dies momentanea, XVI, 459, 1, 2: Me oportet operari opera ejus qui misit me, donec dies est. Venit quo quando nemo potest operari: XVIII, 224, 2; XLS, 6, 2. Momentum tantum est, XX, 481, 1 et seq. Brevitatis vitae decem emblemata VII, 386, 1: Quoniam spes impij tanquam languis est, quae a vento tollitur, et tanquam spuma graecilis quae a procella dispergitur: et tanquam fumus, qui a vento diffusus est, et tanquam memoria hospitis unius diei praeteriens. Ea decrevit, duræ aetatis crescit, XIX, 257, 1. Vita

periodus duplex, una a natura, altera a Deo constituta, XI, 474, 1.

Vita brevis in principibus, III, 130, 2 et seq. Vita impiorum brevis est, V, 342, 2. Eam sola Deus ob peccata abbreviare, XVII, 656, 2. Vita hominis ob peccatum contractior Lacta, Psalm. II, 411, 2.

Secundo. Vita incertitudo summa, Job, 186, 1; 187, 1. Vita terminus cuique a Deo definitus est, sed nobis est incognitus, IX, 477, 1: Numerum dierum et tempus dedit illi. Ad eam non est reditus, nec ob eam ad iudices infernales appellatio, X, 349, 2.

Tertio. Vita sanctis longa, impijs brevis est, XI, 477, 2. Vita bonae praemium est longevitas, V, 527, 2. Sapientia vitam longam christianis et iustis promittit, item gloriam et opes spirituales, 87, 2 et seq.: Longitudo dierum in dextera ejus, et in sinistra illius divitiarum et gloria. Vita longa promittitur filiis parentes honorantibus, XVIII, 669, 1, 2: Honora patrem tuum, quod est mandatum primum in promissione, ut bene sit tibi, et sis longaevis super terram.

7º Vita symbola. Vita praesens aetate denotatur, vita futura hieme, V, 279, 2. E contra vice praesens aetate comparatur, futura in celo aestate, VI, 48, 1. Vita nostra lucerna representatur, 70, 2; 83, 1. Vita per lumen, lucernam, et lucem representatur, XI, 701, 1. Vita et lumen saepe in Scriptura conjunguntur, XVIII, 406, 1. Vita symbolum Auster, cur, XII, 20, 1. Vita est velut pomum ob varias analogias, XIII, 624, 1, 2.

III. VITA MORALIS ET SPIRITUALIS AGENDA, ET QUOMODO VITA UTENDUM.—1º Vita praesentis tempore utendum est et quomodo, IX, 160, 1: Fili, conserva tempus, et devota mala. Vita quomodo nobis sit utendum, IX, 160, 4. Vita magnificanda, cur, VII, 310, 1, 2. Vita haec optabilis pijs ob duas causas: primo, ut laudent Deum; secundo, ut luceant peccata sua, XI, 482, 2. In ea operandum est, quia post eam non licebit, IX, 446, 1; 447, 1: Memor esto quoniam mors non tardat, et testamentum inferorum demonstratum est tibi: testamentum enim hujus mundi morte morietur. Vita nostra debet esse continuum negotium, XVI, 251, 2: Homo quidam nobilis abijt in regionem longinquam accipere sibi regnum, et reverti. Vocatis autem servis suis, dedit illi decem mmas, et ait ad illos: Negotiantini dum venio. Ipsa mercatus est, et tempus merendi, IX, 423, 2: Da et accipe, et justifica animam tuam. Ante obitum tuum operare justitiam, quoniam non est apud inferos invenire cibum, XV, 527, 2: Dum autem irent emere (fatae virgines), venit sponsus: et quae paratae erant, intraverunt cum eo ad nuptias, et clausa est janua; XXI, 217, 2. Mercatus est in qua omnes opes, puta virtutes comparare possumus, XVIII, 578, 1: Ergo dum tempus habemus, operemur bonum; 658, 1: Vi-

dele itaque, fratres, quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Vita haec est laboris et meriti, futura mercedis, X, 568, 1: Assumite disciplinam in multo numero argenti, et copiosum aurum possidete in ea. Vita debet esse assidua perfectio virtutum, I, 374, 2. Vita mortalis cur dicitur vita, Psalm. II, 308, 1, 2: Beati immaculati in via, qui ambulant in lege Domini.

Vita brevis nos monet ut illam bene impendamus, I, 332, 2. Vita brevis suadet ut aeternis inhiemus, XIII, 622, 1, 2. Eam quisque habet velut stadium in quo usque ad mortem decurrat, 436, 2. Vita bona non est differenda in crastinum, XIX, 382, 1, 2: Adhortamini vosmetipsos per singulos dies, donec hodie cognominatur. Vita emendatio non est in senium procrastinanda, IX, 512, 2: Non impediatis orare semper et ne venereis usque ad mortem velut inchoatur, conservatur, promovetur, perficitur, X, 317, 2; 318, 1. Vita spiritualis a lacrymis et penitentia inchoanda, XV, 407, 2. Vita spiritualis causa formalis est justitia, XVIII, 432, 2: Si autem Christus in vobis est, corpus quidem mortuum est propter peccatum, spiritus vero vivit propter justificationem. Deus est vita anima, XIX, 237, 1. Vita sapientis mystica est Christus, VII, 229, 2: Quid habet amplius sapiens a stulto: et quid pauper, nisi ut pergat illuc, ubi est vita? Quam vitam ovibus suis, id est fidelibus, ipse dedit, XVI, 472, 1: Ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant. Christus est nobis triplex vita, XIX, 44, 1: Alibi enim vivere Christus est, et mori lucrum; 103, 1: Cum Christus apparuerit, vita vestra, tunc et vos appropiatis cum ipso in gloria. Christus est vita viventium, XVI, 490, 1. Dicitur et Jesus: Ego sum resurrectio et vita; qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet. Vita originalis quae in Deo Patre est, per Filium et Eucharistiam nobis communicatur, 409, 1: Sicut misit me ritens Pater, et ego vivo propter Patrem, et qui manducavit me, et ipse vivet propter me. Vita spiritualis perfectio in quo consistat, XVII, 81, 2. Vita spiritualis perfectioris qualis status, VII, 461, 2.

2º Vita christiani et fidelis qualis esse debeat, XVI, 48, 1: Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati, serviamus illi, in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. Ea tota sit laus continua Christi et oratio, 238, 1: Dicebat autem (Jesus) et parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare et non deficere. Vita christianorum debet esse caelestis, XIII, 299, 2. Vita caelestis et sancta agenda est, XVIII, 654, 2; XIX, 54, 2: Nostra autem conversatio in caelis est, unde etiam Salvatorem expectamus Dominum nostrum Jesum Christum. Vita sanctae et austeræ assuescendum a pueris, quod probatur exemplis variis, XII, 393, 1, 2 (Vide INFANTIA, PUEA, etc.). Vita respondeat verbis, VI, 302, 2. Vita tota christiani sit beneficentia, XX, 374, 1: Hi qui patiuntur secundum voluntatem Dei, fideles Creatori commendent animas suas in beneficiis. Vita christiani est continua persecutio et crux, XV, 89, 2. Vita fidelis tota martyrium esse debet, XIII, 443, 1, 2 (Vide CHRISTIANUS, FIDELIS).

3º Vita spiritualis et supernaturalis quae sit et quae ad eam requirantur, XVII, 99, 2: Notus mihi fecisti vias vitae; et replebis me jucunditate cum facie tua, Job, 253, 2; 254, 1: Vitam et miseri-

cordiam tribuisti mihi, et visitatio tua custodivit spiritum meum. Vita spiritualis ex analogia vitae naturalis cognoscitur, 253, 2. Vita spiritualis et naturalis similitudo in quo consistat, 254, 1, 2. Ad eam tria requiruntur: spiritualis sol, puta verbum Dei; spiritualis panis, puta Eucharistia; et spiritualis halitus, puta oratio, XVII, 405, 2 et seq. Vita spiritualis constat voluntate, prudentia, justitia, continentia, VII, 753, 1. Vita spiritualis et supernaturalis credentibus promittitur, XVIII, 47, 2 et seq. Vita spiritualis decem virtutibus inchoatur, conservatur, promovetur, perficitur, X, 317, 2; 318, 1. Vita spiritualis a lacrymis et penitentia inchoanda, XV, 407, 2. Vita spiritualis causa formalis est justitia, XVIII, 432, 2: Si autem Christus in vobis est, corpus quidem mortuum est propter peccatum, spiritus vero vivit propter justificationem. Deus est vita anima, XIX, 237, 1. Vita sapientis mystica est Christus, VII, 229, 2: Quid habet amplius sapiens a stulto: et quid pauper, nisi ut pergat illuc, ubi est vita? Quam vitam ovibus suis, id est fidelibus, ipse dedit, XVI, 472, 1: Ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant. Christus est nobis triplex vita, XIX, 44, 1: Alibi enim vivere Christus est, et mori lucrum; 103, 1: Cum Christus apparuerit, vita vestra, tunc et vos appropiatis cum ipso in gloria. Christus est vita viventium, XVI, 490, 1. Dicitur et Jesus: Ego sum resurrectio et vita; qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet. Vita originalis quae in Deo Patre est, per Filium et Eucharistiam nobis communicatur, 409, 1: Sicut misit me ritens Pater, et ego vivo propter Patrem, et qui manducavit me, et ipse vivet propter me. Vita spiritualis perfectio in quo consistat, XVII, 81, 2. Vita spiritualis perfectioris qualis status, VII, 461, 2.

4º Vita activa et contemplativa. Vita activa et contemplativa sunt duae partes adaequatae virtutis, V, 20, 1. Et ab eodem Deo procreatae, sunt sorores, 186, 2: Dic sapientia: Soror mea est, et prudentiam voca amicum tuam. Vita activa et contemplativa simul est mulier fortis viri Christi, VI, 491, 1. Lana et lino indicantur, 497, 2: Quaevis lanam et lino, et operata est consilio manuum suarum. Vita activa et contemplativa per duas uxores Jacob significatur, I, 294, 1. Vita activa contemplativa praestat, VI, 416, 2 et seq. Vita contemplativa in quo activa praestat, I, 294, 2. Vita activa est tropologicus mulier litigiosa, V, 405, 1: Melius est sedere in angulo domatilis, quam cum muliere litigiosa in domo communi. Vita activa est contemplativa praemitteuda, V, 416, 2 et seq.; XVI, 137, 1, 2: Et rogabat illum vir, a quo dormonia exierant, ut cum eo esset. Dimisit autem eum Jesus, dicens: Redi in domum tuam, et narra quanta tibi fecit Deus. Et abiit per universam civitatem, praedicans quanta illi fecisset Jesus. Vita activa ad contemplativam ducit, V, 409, 2. Vitae activae typus est Petrus, con-

comparativa S. Joannis, XVI, 652, 1, 2. Vita ex actione et contemplatione mixta tertius est status animae Deum amanti, VII, 461, 2. Vita mixta perfectissima quam egit Christus et apostolus, XVI, 456, 1.

5° Vita diversae varii status. Primo. Vita statum singularem querens, modum vivendi secundum desiderium suum undique investigat, V, 558, 1. De vite statu deliberanti secessus necessarius est, XIII, 314, 2 (Vide STATUS).

Secundo. Vita privata honoribus praestat, VI, 259, 2: Ne gloriosus appareas coram rege, et in loco magnorum non steteris. Quomodo vita viri bonam uxorem sortiti sit duplex, X, 2, 1: Multe res bona deatus vir: numerus enim annorum ultus duplex.

Tertio. Vita per societatem cum iracundo illaqueatur, VI, 169, 1. Vita litigiosa vita canina est, 18, 2. Vita cum impiis peccato non caret, XIX, 483, 2 (Vide CONSORTIUM, IMPIUS, IRACUNDUS, SOCIETAS).

Quarto. Vita cœnobitica et socialis commoda, VI, 348, 1: Ferrum ferro excutitur, et homo excutitur faciem amici sui. Vita communis in cœlo secunda est, X, 143, 2. Vita communis varia commoda, XVII, 107, 1 et seqq.: Omnes eorum qui credebant, erant pariter, et habebant omnia communia. Vita in communi primorum christiano-rum, 137, 2: Multitudinis autem credentium erat cor unum et anima una, nec quisquam eorum quae possidebat, aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia (Vide PATRI CHRISTIANI). Vita religiosa parit religiosos, XIV, 448, 2 (Vide RELIGIOSUS STATUS).

Quinto. Vita solitaria bona et elogia, XIII, 313, 1, 2 et seqq.: Propter hoc, ecce ego lactabo eam, et ducam eam in solitudinem: et loquar ad cor ejus.

Sexto. Vita sacerdotis polita et sculpta esse debet, XI, 645, 1: Et ponam jaspidem propugnacula tua et omnes terminos tuos in lapidibus desiderabilibus. Vitae probitas ante omnia in pastore requiritur, XII, 748, 2. Vita docentis majus pondus habet gravitate dictionis, XIX, 232, 1: Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate. Vita sacerdotis debet esse angelica, XIV, 388, 1, 2. Ejus idea et speculum, 575, 1 (Vide CONCIONATOR, EPISCOPUS, PASTOR, SACERDOS, SUPERIOR). Vitam cœlestem agere debent Prophetae et viri apostolici, XXI, 93, 1: Post hæc videri, et ecce ostium apertum in caelo: et vox prima, quam audivi, tanquam tubæ loquentis in caelis, dicens: Ascende huc, et ostendam tibi quae scribit fieri post hæc. Vita apostolica tria sunt munera, XVI, 176, 1. Vita apostolica descriptio, XVIII, 283, 4, 2 (Vide APOSTOLICI VITI).

6° Vita Christi et sanctorum. Primo. Vita Christi. Vita Christi quadruplex, V, 500, 4. Vitam hu-

manam et divinam in se complexus est Christus XIV, 247, 2. Vita Christi descriptio prophetica. Psalm. II, 338, 4, 2. Vita Christi succincta per annos digesta, XV, 16, 4. Vita Christi tempus dicitur esse dies, XVI, 458, 2. Vita Christi qualis Psalm. I, 25, 1. Vita tota Christi mensa designatur, VI, 176, 1. Vita Christi merum fuit prodigium XVI, 76, 2. Tota vita Christi fuit beneficentia, XV, 694, 2. Vita Christi est morum speculum, XVIII, 437, 1. Illa est velut sanctitatis exemplar, XX, 866, 2. Vita Christi est velut liber vitae, XXI, 359, 2. Ea omnibus est sequenda, XVI, 436, 2; XX, 261, 1; 536, 2 et seqq. (Vide JESUS CHRISTUS).

Secundo. Vita apostolorum, XVI, 456, 1.

Tertio. Vita sanctorum. Vita sanctorum qualis, III, 639, 1. Vita sanctorum quam alta et separata sit, XIV, 466, 4. Vita sanctorum cum Evangelio quadrat, XVII, 99, 1. Est quasi lex viva, XX, 208, 4. Vita sanctorum est velut lucerna, in die iudicii hæc peccatoris nequitiam arguit, XIV, 283, 2. Vita sanctorum est progressi, non regressi, XII, 580, 2. Vita sanctorum mundo est insania, cur, VIII, 380, 2. Vitae sanctorum legere est efficacax ad omnem virtutem, X, 290, 2; 294, 1; XX, 83, 2; 669, 2. Vitae sanctorum sibi propinat ad perfectionem aspirans, XIV, 128, 4 (Vide JUSTI, SANCTI).

7° Vita bona commoda. Vita et conversatio iustorum Deum, angelos et homines laetificat, V, 383, 1: Lux iustorum laetificat: lucerna autem impiorum extinguitur. Bonae vite premium, XIX, 333, 1: Apparuit enim gratia Dei Salvatoris nostri omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem et secularia desideria, sobrii, et iuste, et pie vivamus in hoc saeculo, expectantes beatam spem, et adventum gloriae magni Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi. Bona conscientia est vita bona, 180, 1: Finitis autem præcepti est charitas de corde puro, et conscientia bona, et fide non ficta. Vitae integritas Deus laudatur, XXI, 333, 4. Vita misera vel laeta a corde merenti vel tranquillo pendet, X, 281, 4: A tristitia enim festinat mors, et cooperit virtutem, et tristitia cordis flecit cervicem. Vita bona et mala causa est lætitiæ vel tristitiæ, ibid. Vita bona est tristitiæ remedium, 102, 2 et seqq. Vita piorum jucunda in Deo, XI, 149, 2. Quomodo vita iustorum in Deo abscondita sit in Deo, XIX, 402, 2: Mortui enim estis, et vita vestra abscondita est cum Christo in Deo. Vita sanctitate prophetæ donum prophetiæ accipere meruerit, XIV, 318, 4. Vita magis prodest ad peccatores convertendos quam verba, XIII, 227, 2. Vitae puritas quietæ parit, Job, 87, 2. Vitam bonam bona sequitur mors, et vicissim, XXI, 281, 2: Et audivi vocem de caelo dicentem mihi: Scribe: Beati mortui qui in Domino moriuntur.

8° Vita mala damna. Vita in peccatis, peior est

morte damnatorum, XIX, 583, 4: Modicum plora super mortuum, quoniam requievit. Nequissimi enim nequissima vita super mortem fatui. Vita in deliciis est mors, XIX, 237, 4: Nam quæ (vidua) in deliciis est, vivens mortua est. Vita ebrii potius mors est quam vita, X, 136, 2: Quæ est vita ei qui sinulatur vino? Quid defraudat vitam? Mors. (Vide EBRIUS). Vita carnali per ollam denotatur, XII, 675, 2. Vita mala desinit in hæresim quatuor ob causas, XIX, 191, 2 et seqq. Hanc castigat Deus per subtractionem sui luminis veritatis et fidei, 192, 1. Vita mala est causa hæreseos, 301, 1: Quomadmodum Jannes et Mambres resistebant Moysi, ita et hi resistunt veritati, homines corrupti mente, reprobi circa fidem. Vita impia destruit reliqua pietatis externa opera, X, 209, 2; 210, 1, 2: Unus adificat, et unus destruens, quid prodest illis nisi labor?

10° An et quando vita corporis discrimini exponenda sit. Vita corporis exponenda discrimini, et perenda, ut vita anima habeatur, XV, 277, 1: Qui invenit animam suam, perdit illam; et qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam. Qui ita perdit eam, illam inveniet in caelo, ibid., 2 et seqq. Vita temporalis perenda ut aeterna inveniat, XVI, 508, 1: Qui amat animam suam, perdit eam; et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam custodit eam. Vita perenda pro salute proximi, XX, 577, 1: In hoc cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit, et nos debemus pro fratribus animas ponere. Quandoque etiam pro vita corporali, ibid. Vitam pro amico ponere maxime dilectionis est signum, XVI, 565, 1; 566, 1: Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis, Eam bonus pastor dat pro ovibus suis, 473, 2: Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis.

IV. VITA AETERNA. — 1° Quomodo vocetur in Scriptura. Cur dicatur vita aeterna, XVIII, 415, 2: Stipendia enim peccati mors. Gratia autem Dei, vita aeterna in Christo Jesu Domino nostro, XX, 49, 1, 2. Quomodo dicatur gratia vita aeterna, XVIII, 80, 1; 145, 2. Cur dicatur vita cœlestis corona vite, XX, 49, 4, 2: Beatus vir qui subit tentationem, quoniam cum probatus fuerit, recipiet coronam vite, XXI, 50, 4: Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam vite. Vita aeterna an dici possit ipsa fides, XVII, 285, 1: Et crediderunt quæquod præordinati fuerant ad vitam aeternam.

2° Vita aeterna quibus conditionibus apprehendatur. Vita aeterna est merces bonorum operum, Job, 656, 2. Vita aeterna promissa est et datur certantibus, XIX, 262, 1: Certa bonum certamen fidei, apprehendit vitam aeternam in qua vocatus es, et confessus bonam confessionem coram multis testibus. Quibus eam promiserit Deus, 320, 1, 2: Vultus servus Dei, apostolus autem Jesu Christi

secundum fidem electorum Dei, et agnitionem veritatis, quæ secundum pietatem est, in spem vitam aeternam, quam promisit qui non mentitur, Deus ante tempora secularia. Datur Dei amicis, XVIII, 132, 1. Vita aeterna corona justitiae et merces bonorum operum, Psalm. II, 280, 1. Vili pretio vita aeterna comparatur, I, 662, 2. Vitam presentem et aeternam affert timor Dei, VI, 33, 4: Timor Domini ad vitam; et in plenitudine commorabitur absque visitatione pessima. Mandatum Dei Patris vita aeterna, et quo sensu, XVI, 519, 1, 2: Et scio quia mandatum ejus vita aeterna est. Et cognoscere Deum, 592, 2: Hec est autem vita aeterna, ut cognoscant te, solum Deum verum, et quem misisti Jesum Christum. Christus a vita temporalis ad aeternam nos tradidit, XIV, 247, 2. Vite infernalis et beate arbitri est, ibid. Vite cœlestis spes sanctos ad ardua subeunda animavit, VI, 495, 2: Habebis spem in novissimam, et præstatio tua nunquam auferetur. Ipsa est omnium dolorum levamen, et stimulus ad aspera agenda, XVII, 44, 1, 2.

3° Vita aeterna pulchra descriptio, I, 662, 1; XX, 684, 2. Vita cœlestis exultatio, IX, 101, 2: Qui timetis Dominum, sperate in illius; et in oblationem veniet vobis misericordia. Vite futuræ bona quæ sint, XI, 739, 2; 740, 1, 2: In saeculo non audebit, neque acribus poterit, oculus non vidit, Deus, absque te, quæ præparasti expectantibus te. Vite hujus et cœlestis discrimen, 479, 1, 2. Vite hujus et futuræ pulcher apologus, XXI, 86, 2. Vita carnalis non erit in caelo, XVIII, 412, 2: Hoc autem dico, fratres: quia caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt. Vita aeterna cibum et potum habet, IX, 422, 2. Vita aeterna variis rebus corporis in Evangelio representatur, XV, 26, 1. Vite aeternæ latitudo per vestibulum atrii mystice denotatur, XII, 794, 2. Vita cœlestis est laudare Deum assidue, XI, 605, 1: Gaudium et lætitiæ invenietur in ea, gratiarum actio et vox laudis. Vita gloriosa iustorum velut lux est, et lux dicitur, V, 382, 2; XIX, 277, 1: Qui (Christus) destruxit quidem mortem, illuminavit autem vitam et incorruptionem per Evangelium. Vita in caelo parvi facti annos gaudii sui, XX, 480, 1. In ea post resurrectionem amplius non morietur, XVIII, 410, 2: Sciens quod Christus resurgens ex mortuis, jam non morietur, mors illi ultra non dominabitur (Vide BEATI, COELUM seu CÆLESTIS GLORIA).

VITALIS. Vitalium partium hominis funciones, XVIII, 263, 1.

VITALIS (S.). S. Vitalis martyrio coronatus, quod Ursinam in morte nutantem confortasset, XV, 273, 3. In Christo confitendo fuit constans, et propter tormenta Christum negare noluit, I, 999, 1; XXI, 50, 2.

VITALIUS (S.). S. Vitalius labores manuum fornicationem meretricum redimebat, V, 344, 2.

8. Vitium slapa quidam percitens, et sinistre iudicans, a demone correptus est, nec liberari ab eo potuit, nisi in cella Vitalii, XV, 205, 2.

VITELLIUS. Vitellio Caesari regni auspiciis ab aquila allatum, XII, 625, 4. Ejus crudelitas et immanitas sanguinaria, XII, 685, 2; XIII, 541, 4. Astrologos morte muletabat, XVII, 356, 2. Ejus mors, XIII, 541, 4. Vitellius imperator unco tractus in Tiberim a populo, XIII, 620, 2.

VITIOSUS. Vitiosi sunt suspiciosi, VI, 188, 2. Eorum inter se emulatio, 447, 2 (Vide Iuxei).

VITIS. 1. Vites et palmites seruntur et plantantur, XII, 30, 2. Vites pastinantur et repastinantur, XV, 708, 4. Vitis magno labore et cultura assidua indiget, VI, 348, 4; XVI, 557, 2. Exigit solum tenue et gracile, VI, 501, 4. Vites in veris initio putandae sunt, VII, 580, 1. Vitis et ficus cur jungantur simul, VII, 584, 4. Vites et uva adsciscunt sibi saorem fructuum juxta sares crescentium, 531, 2. Vitis florens suaviter redolet, IX, 648, 4. Ejus elogium, *ibid.* Ejus foratitas, XII, 601, 1. Quibus rebus ledatur et emoriatur, XII, 601, 4, 2. Vitis insana quae dicatur, XI, 153, 2. Vitis centurioalis quae dicatur, XIII, 410, 2.

2. Vitis et Christi analogie variae, idque ostenditur per omnes illius proprietates, XVI, 556, 4 et seq. Cur Christus dicatur vitis vera, 557, 2; 564, 2. Vitis omnium fidelium est Christus, ejusque passio, Evangelium, sacramenta gratiae, consolationes, XIV, 394, 2.

Vites suavitatem celestis patriae innuunt, VII, 586, 4. Vitis zelosus indicat, ficus vero mansuetos, 585, 2. Vitis est regis avari typus, *Job*, 467, 2.

VITIUM. 1. Quid sit vitium, ejus natura et facta. Vitium est declinatio a medio, V, 128, 2. Vias quae a dextris sunt novit Dominus; perversae vero sunt quae a sinistris sunt. Vitium est mendacium practicum, 259, 1. Vocatur mendax et mendacium, X, 26, 2; XIX, 64, 1. Est obliquum et tortuosum, XIX, 37, 1. Sitis sine querela et simplices filii Dei, sine reprehensione, in medio nationis gravae et perversae. Virtutis et vitii antitheses, X, 27, 2 et seq. Vitis palliant se virtute, V, 540, 1; XI, 162, 2. *Vae qui dicitis malum bonum, et bonum malum?*

Vitii (ceditas, IX, 6, 2. Vitium est contra naturam, XVIII, 62, 1, 2. Vitia monstrosa sunt, XI, 453, 2. Sunt monstra, *Job*, 708, 4. Vitium quodlibet est anime ebrietas et insania, quam causat vinum malitiae expressum ex uva cupiditatis, et a demone propinatum, XIII, 484, 2. Vitium est obscurum, triste et temulentos facit, *Job*, 216, 1. Vitius se lotos et sua dedentes, filios suos Moloch immolant, XI, 71, 2. Vitium pix est ob quinque analogias, IX, 383, 2: *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea: et qui communicaverit superbo, induet superbiam.* Vitia superiorum et principum ad subditos manant, XIII, 634, 4, 2. Vitium per

se leve, inconstans, avidum est, 587, 2: *Sicut palis in excelsis, et camenta sine impensa posita contra faciem venti non permanent: sic et cor timendum in cogitatione stulti contra impetum timoris non resistit.* Vitia etiam inter sese pugnant, VI, 447, 2. Quae vitia ex heresi ascantur, XVIII, 55, 1: *Sicut non probaverunt Deum habere in notitia, tradidit illos Deus in reprobam sensum, ut faciant ea quae non conveniunt, repletos omni iniquitate, malitia, fornicatione, avaritia, nequitia; plenos invidia, homicidio, contentione, dolo, malignitate, susurrone, detractore, Deo odibiles, contumeliosos, superbos, elatos, inventores malorum, parentibus non obedientes, insipientes, incompósitos, sine affectione, absque federe, sine misericordia.* Vitia quatuor maxime Ecclesiam et fideles impellentia, accipi possunt per quatuor cornua Zachariae visa, XIV, 370, 2. Vitia per dextram denotantur, V, 127, 1, 2.

3. Vitium quam facile addiscatur et difficietur exuat. Vitium facilius addiscitur quam virtus, V, 394, 4: *Qui cum sapientibus graditur, sapiens erit: amicus stultorum similis efficitur.* In vitia iter pronum et proceps, XI, 413, 1, 2. Vitium virtute potentius, XIV, 345, 4, 2. Vitiorum imperium quam stillustris, V, 315, 2. Vitio uno abeunt, alterum non oppugnat, ut residuum quod prius reliquit, posterius depascatur, XIII, 484, 2: *Residuum erueat comedit locusta, et residuum locustae comedit bruchus, et residuum bruchi comedit rubigo.* Vitia juvenutis senectute solidantur, *Job*, 423, 2: *Ossa ejus implebuntur vitis adolescentis suae, et cum eo in pulvere dormient.* Vitia senectutis incurabilia, 569, 4.

4. Vitiorum damna. Primo. Vitia et habitus mali sunt hostes hominis, Psalmi, I, 39, 4. Vitia hominem enervant, III, 612, 4, 2. Vitius indulgere, servile est, XX, 87, 2. Vitia sunt daemonis retia, *Job*, 387, 2: *Ardeantur gressus virtutis ejus, et precipitabit eum consilium suum.* Inmisit enim in rete pedes suos, et in maculis ejus ambulat, Vitia in aetatoribus suis famem causantur, V, 274, 4. Quae vitia fugienda laudem sectantur, VI, 114, 4.

Secundo. Vitium unum aliud attrahit, V, 378, 2. Vitia invicem concatenata sunt, XIII, 358, 2. Sunt invicem subordinata, XIX, 192, 4.

Tertio. Vitium gignit impudentiam, V, 392, 2. Vitium est velut mulier procaax al loquax, VI, 116, 2 (Vide PECCATUM).

5. Vitia quatenus et quomodo oppugnanda et expugnanda sint. Primo. Vitia cognoscenda ut emendantur, *Job*, 310, 2: *Quantas habeo iniquitates et peccata: scelera mea et delicta ostende mihi.* Vitia omnia quomodo justus expugnet, XIV, 364, 2. Vitia assidua constantia expurgantur, X, 292, 4, 2. Cum vitia est assidue lactandum, 564, 1. *Consiliatus sum enim ut facerem illam: zelatus sum bonum, et non confundar. Collectata est anima*

mea in illa, et in faciendo eam confirmatus sum. Expelluntur ab ethica naturali, IX, 8, 2.

Secundo. Illis obstandum dum oriri incipiunt, IX, 510, 2: *Anle languorem adhibe medicinam, et ante iudicium interroga teipsum, et in conspectu Dei venientes propitiationem.* Multi vitii remedium ab amulo conscio inveniunt, X, 47, 4. Vitia omnia in puero continua eruditione et castigatione tolluntur, VI, 27, 4.

Tertio. Vitium quisque suum norit et persequatur, XX, 59, 4. Non simul omnia extirpanda sunt, sed quod infensissimum est, IX, 342, 1: *Fili, ne in multis sint actus tui: et, si dives fueris, non eris immunis a delicto.* Habet homo aliquod vitium capitale, atque hoc ei eradicandum, XIX, 50, 4. Vitium radicale et principale assidue nobis impugandum, XV, 178, 2.

Quarto. Vitia communia sunt leniter tollenda, X, 524, 2. Vitia sensim et constanter eradicanda, XIX, 406, 2. Vitia septem capitalia fideles per septem virtutes contrarias, septem dona Spiritus sancti, septem petitiones orationis Dominice, septemque primas beatitudines expugnare debet, XIV, 19, 2. Vitia sunt Deo immolanda, et per quae animalia singula denotantur, XVIII, 201, 4. Vitia qui sanat, noctem in diem convertit, XIII, 682, 2.

Sexto. Vitia in nobis supprimi possunt, non tamen moriuntur, III, 116, 1: *De vitis superatis superbiens sub hoste prostrato succumbunt.* IV, 444, 4.

6. Erga vitia proximi quomodo agendum. Vitia proximi sunt dissimulanda, quod qui facit sapiens est, V, 321, 4: *Qui despiciat amicum suum, indiget corde est, vir autem prudens tacebit.* Vitius saepe isdem implicatur quae in aliis incrementis dannemus, 356, 2. Vitium quod in proximo reprehenditur, prius in se quis corrigat ut reprehendat, 577, 2: *Justus prior est accusator sui: venit amicus ejus et investigabit eum.* Vitia qui in se vincit, facile ea in aliis vincit, XXI, 60, 2: *Qui ticerit et custodierit usque in finem opera mea, dabo illi potestatem super gentes, et reges eas in virga ferrea.* Vitia proximi et nostra aequaliter sunt ponderanda, VI, 57, 2 et seq.: *Pondus et pondus, mensura et mensura, utrumque abominabile est apud Deum.* Quomodo ea in aliis arguenda sint, XIX, 306, 2: *Argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina.* Vitius aliquibus obnoxii ea in aliis rigide carpere non debent, V, 577, 2. Vitia publica non principibus a concionatore imputanda, sed populo, XIV, 320, 1. Vitia principum foventes, populo displicent, et reprehendentes vere placent huic, V, 443, 2.

VITIZA. Vitae rex Hispaniae mala consiliario-rum consilia sequens deceptus est, XII, 284, 2.

VITREA. Vitrea dicitur aqua, XXI, 102, 2.

VITRUM. Vitri quae sit materia et origo, XXI, 103, 4. Vitrum cur auro praefatur, *Job*, 553, 1. Vitra fracta glutientes praepetulantia quantopere sibi nocent, XII, 674, 2.

2. Vitro virginitas assimilatur, XXI, 384, 1.

VITTA. 1. Vitta aurea quae sit, VII, 398, 4.

2. Quid symbolice et analogice significet, VII, 398, 2 et seq. Vitta cocinea linguae custodia et diligentia indicatur, XI, 415, 2.

VITULA. 1. Vitula, capra, aries ab Abrahamo in foedere immolata quid litteraliter, mystice et moraliter significant, I, 203, 4, 2. De vitulae mac-tatione pro homicidio occulto, I, 474, 1 et seq. Quid allegorice haec vitula significarit, *ibid.*, 2. Vitula conterans quae, XI, 298, 2.

2. Vitula cur dicatur Aegyptus, XII, 293, 1.

VITULAMEN. Vitulamen unde dictum, VIII, 359, 4.

VITULUS. 1. Vitulus de armento quis dicatur, XII, 293, 4; XIV, 612, 4. Vituli quam et quare petulci sint, XIV, 614, 2. Vitulus marinus coagulum habet quod epilepticis medetur, IX, 413, 4.

2. Vituli aurei quomodo clausentur Hebraei, XVIII, 341, 2.

3. Vituli aurei quos efformavit Jeroboam, fuerunt Apis Aegypti, XIII, 393, 2. Eos cur in Israellem invexerit, *ibid.* Cur in Dan et Bethel a Jeroboamo collocati, X, 500, 1. Erecti erant in Dan et Bersabe, quasi in duobus regni limitibus, ceu tutelares Israelis dii, XIII, 630, 2. Duo erecti erant, non unus, 444, 1. Cur vocentur hi modo vituli, modo vitulae vel vaccae, *ibid.* (Vide VACCA). Unum ex vitulis aureis mugis in nativitate Elisei affirmant S. Epiphanius et Isidorus, III, 659, 2.

4. Vitulus in curra cherubico Ezechielis mystice exponitur, V, 408, 2. Vituli facies in rolis quid litteraliter et symbolice significet, XII, 509, 2. Vitulus in animalibus Joannis significat Dei patientiam, justitiam, religionem et cultum, XXI, 108, 2. Item Christi sacerdotium, 108, 4. Vitulus et bos sacerdotii et beneficentiae est symbolum, XII, 484, 1. Vitulus S. Lucae symbolum est, XV, 12, 2. Vitulus saginatus mystice Christum denotat, XVI, 211, 2. Per vitulos laborum quid intelligatur, XIII, 458, 2.

VITUPERARE. Nihil temere vituperandum, IX, 338, 2; 339, 4.

VITUS. (S.). S. Vitus puer martyr tormenta carnicum parum est moratus, IX, 68, 4. Ejus in tormentis animositas et constantia, XIII, 43, 2.

VIVERE. 1. Vivimus in Dei idea et providentia, XVII, 332, 2.

2. Diu vivere omnes contendimus, X, 347, 1. Omne vivens morti damnatum est, IX, 417, 2.

3. Bene vivendi modus triplex, VI, 262, 2 et seq. Vivere non oportet quasi hodie morturos, XV, 520, 4. Vivere in fide est pergere in fide inchoata, XVIII, 58, 1. Quid sit vivere justitiae vel peccato, 106, 1; 111, 2. Quid vivere in lege, 176, 1, 2. Vivere debemus Christo, qui suam pro nobis vitam dedit, et ob quem vivimus, XIV, 266, 1. Vivendum nobis in Christo est, XVII, 403, 4 (Vide JUSTITIA, VITA, etc.).

VIVIFICARE. Vivificare saepe in Scripturis significat in vita conservare, II, 316, 2. Quomodo Deus mortuos vivificet, XXIII, 86, 1. Vivificatus spiritu qui modo Christus dicitur, XX, 334, 2.

VIVUS. Vivus est Dei epithetum, XXI, 163, 2. Virus an aliquis ad infernum descendat, 341, 2. Virus quomodo Antichristus in infernum mittendus, XIX, 156, 2. Quosnam vivos Christus iudicaturus sit, 133, 2. Viri quomodo dicantur iudicandi, XVII, 242, 2. (Vide **JESUS CHRISTUS**, **JUDEX**, **JUBICIONEM**).

VOCABULUM. Vocabula in Evangelio latino-graeca, XV, 164, 2.

Vocabula turpis fugienda, Job, 31, 1. (Vide **LOCUTIO**, **LOQUI**, **SUMMO**, **VOX**).

VOCALIS grammaticae et substantive sumptus. Vocales olim et puncta in textu hebraeo non erant, XIV, 206, 1.

VOCALIS adjectivus. Vocalia debent esse omnia quae sunt Pontificis, I, 692, 1, 2.

VOCARE, VOCATUS, VOCATIO. 1° *Varia vocis vocare in Scriptura acceptiones.* Vocare pro vere esse in Scriptura res aliqua ponitur, XV, 68, 2; XVIII, 172, 2; XIX, 455, 2. Vocare proprium est vocis, hinc appropriatum Verbo, id est Filio Dei, V, 48, 1. Vocare Dei est efficax, XVIII, 86, 2. Quid sit vocari semen alicujus super aliquid, 159, 2.

Vocatus est nomen Israelis, V, 58, 2. Vocatus dicitur servus, XI, 577, 1. Vocatus est nomen dignitatis, XVIII, 38, 2. Vocati proprium nomen Christianorum, XX, 653, 2 et seq.

2° *Vocatio Dei qualis.* Primo, *Vocatio Dei est mere gratuita et velut ex sorte*, XVII, 67, 1. Vocatio non pendet ab hominis dispositione, nec ex praevio praedestinatorum meritis, sed ex Deo vocante, XIII, 427, 2; XVIII, 145, 1: *Nam quae praescivit et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus*, Vocatio prima excludit opera existentia et futura, XVIII, 162, 1: *Cum enim nondum nati fuissent (ex Rebecca Jacob et Esau), aut aliquid boni egissent, aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret), non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei: Quia major serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexit, Esau autem odio habuit.* Vocatio prima ad fidem est a solo Deo, non a nostris meritis, 145, 1; 249, 1. Vocatio est opus gratiae Dei, 24, 1; 257, 2. *Videte enim vocationem vestram, fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles: sed quae stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes; et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia; et ignobilia mundi, et contemptibilia elegit Deus, et ea quae non sunt, ut ea quae sunt destrueret: ut non gloriaretur omnis caro in conspectu ejus.* Vocatio est ex meritis Christi, 614, 2. Liberum arbitrium includit, 162, 1: Vocati secundum propositum qui sint, 144, 1: *Scimus autem quantum diligenter Deus omnia cooperantur in bonum, ut qui secundum propositum*

tum vocati sunt sancti. Et il tam sub Veteri Testamento quam sub Novo, XIX, 442, 1. Cur vocati ultimo, in gloria futuri aequales, etiam majores primo vocatis, XV, 441, 1; 444, 1, 2 et seqq. Pro necessitate vocationis ad a-nanos pastoralis, vide **CONCIONATOR**, **EPISCOPUS**, **SACRANOS**.

Secundo, *Vocatio Dei multiplex quoad finem et modum, etc.* Vocatio alia efficax, alia inefficax est, XVIII, 195, 2. Alia ad gratiam, alia ad gloriam, 24, 1. XX, 420, 2. Rursus alia absoluta, alia conditionata, XX, 420, 2. Vocat suos Deus diversis modis, V, 43, 1: *Quia vocavi, et renuistis; extendi manum meam, et non fuit qui aspiceret.* Diversimode vocat nos Deus, mundus, et diabolus, *ibid.* Vocationum Dei typus et ordo, I, 474, 1, 2. Vocatio Dei ad bonum est velut stella apparens, XV, 76, 2. Vocati congruam gratiam dat Deus, IX, 440, 1: *Et adimplebit illum spiritu sapientiae et intellectus, et stola gloriae vestiet illum.* Circa vocationem Dei tria notanda. XVIII, 250, 2. Vocatio Christi quam sit potens, XVI, 321, 2: *In crastinum voluit (Jesus) exire in Galileam, et invenit Philippum. Et dicit ei Jesus: Sequere me.* Vocationis Christi efficacia, XV, 243, 1: *Et cum transiret inde Jesus, vidit hominem sedentem in telonio, Matthaeum nomine, et ait illi: Sequere me, et surgens secutus est eum.* Vocationis apostolorum ordo, XV, 131, 2 et seq. Vocatio S. Pauli duplex fuit, XVIII, 15, 2 et seq. Valde potens fuit, 2, 1.

Tertio, *Vocatio Gentium ad fidem qualis.* Vocatio Gentium profundissimum secretum est, XI, 360, 1, 2: *Propter hoc in doctrinis glorificavit Dominum; in insultis maris nomen homini Dei Israel.* A finibus terrae laudes audivimus, gloriam justis. Et dicit: *Secretum meum mihi, secretum meum mihi.* Vocatio Gentium, a Prophetis praedicta est, XIV, 437, 1: Vocationis Gentium mysterium primum plene cognovit Paulus, XVIII, 4, 1. Quomodo id prophetis ignotum fuerit, 611, 1: *Secundum revelationem notum mihi factum est sacramentum, quod aliis generationibus non est agnatum filijs hominum, sicuti nunc revelationem est sanctis apostolis ejus et prophetis in Spiritu. Gentes esse coheredes et concorporales, et comparticipes promissionis ejus in Christo Jesu per Evangelium.* Vocatio Gentium aeque ac Judaeorum fuit sacramentum voluntatis divinae, 390, 2: *Quae (gratia) superabundavit in nobis in omni sapientia et prudentia, ut nolui facere nobis sacramentum voluntatis suae, secundum beneplacitum ejus quod proposuit in eo, in dispensatione plenitudinis temporum, instaurare omnia in Christo, quae in caelis, et quae in terra sunt in ipso.* Vocatio Gentium ad fidem cepit in tribus Magis, XV, 80, 2. (Vide **PRAEDESTINATIO**).

3° *Vocationis Dei quomodo respondendum.* Primo, Vocatio Dei est cum admiratione recolenda, XVIII, 249, 1. Ejus beneficium cum humilitate recensendum, *ibid.*

Secundo. Vocatio Dei expectanda et sequenda, IV, 439, 1: *Ipsi autem non erant de semine virorum illorum, per quos salus facta est in Israel:* XIV, 30, 2. Vocatori divina diligenter respondendum, Job, 327, 1: *Vocabis me, et ego respondebo tibi: operi manuum tuarum porriges dexteram.* Vocationi Dei homo respondera debet, XVII, 414, 1. *Et tremens ac stupens dicit (Saulus): Domine, quid me vis facere? Et Dominus ad eum: Surge, et ingredere civitatem, et ibi dicetur tibi quid te oportet facere.* Vocationi ad statum perfectum non est resistendum, XIX, 388, 1. Vocatio Dei ad perfectionem non est spernenda, V, 49, 1. Eam qui negligit, Dei sapientiam, bonitatem, maiestatem spernit, 49, 2: *Vocavi, et renuistis; extendi manum meam, et non fuit qui aspiceret.* Desperxisit omne consilium meum, et increpationes meas neglexistis. Eam respuere grave est scelus, XV, 265, 2: *Et quicumque non receperit vos, Christus receperit sermones vestros, exeuntes foras de domo, vel civitate, excutite pulverem de pedibus vestris.* Amen dico vobis, tolerabilius erit terris Sodomorum et Gomorrhorum in die iudicii, quam illi civitati. Vocationis Dei neglecto ultio, V, 49, 2. Vocantem Deum spernere periculosum est, XI, 395, 2: *Quia manda, remanda, manda, remanda, exspecta, reexpecta, exspecta, reexpecta, modicum tibi, modicum tibi. Inloquela enim labii, et lingua altera loquetur ad populum istum.*

Tertio, *Vocati a Christo omnia illico relinquunt*, XV, 133, 1: *Et procedens in de (Jesus), vidit alios duos fratres, Jacobum Zebedaei, et Joannem fratrem ejus, in nave cum Zebedaeo patre eorum cum piscibus relictis relictis, et vocavit eos. Illi autem statim relictiis retibus, et patre, secuti sunt eum.* Vocati a Christo ad sui sequelam ne sint de facultatum divisione solliciti, XVI, 142, 2: *Et ait illis (ad Jesum): Sequar te, Domine, sed permittite mihi primum reverti ad religionem meam, et deinde reverti ad te.* Nemo mittens manum suam ad aratrum, et respiciens retro, aptus est regno Dei. Vocati ad religionem ne se implicent suorum testamentis, XV, 233, 1: *Attus autem de discipulis ejus ait illi: Domine, permittite me primum ire, et sepelire patrem meum. Jesus autem ait illi: Sequere me, et dimittite mortuos sepelire mortuos suos.* Vocati a Deo ad religionem parentes suos et saeculares non consulant, et Deo statim obediant, X, 253, 2.

Quarto, *Invocatio sua cuique constanter perseverandum*, VI, 837, 2: *Sicut avis transgrediens de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum:* IX, 490, 1: *Cognosce justitias et iudicia Dei, et stia in sorte propositionis et orationis altissimi Dei.* Vocatione sua quisque sit contentus, II, 276, 2; IX, 690, 1.

Quinto, Vocationis divinae effectus est et alios vocari curare, XVI, 320, 1, 2: *Erat autem Andreas, frater Simonis Petri, unus ex duobus qui*

*audierant a Joanne, et secuti fuerant eum. Invenit hic primum fratrem suum Simonem, et dicit ei: Invenimus Messiam (quod est interpretatum Christus). Et adduxit eum ad Jesum (Vide **DEI** **PROVIDENTIA** **SUPERNATURALIS**).*

VOLSEUS. Volse WOLSEUS.

VOLSO. M. Volso missus a Romanis Galatas

vicit, IV, 450, 1.

VOLUBILITAS 1° Volubilitas verborum in concionatore reprehenditur, XX, 72, 2.

2° Volubilitas ingeniorum, et rerum omnium humanarum, XII, 509, 2.

VOLUCRES. Volucres symbolam sunt hominum

timidorum et ambitiosorum, nec non interpretatorum, IX, 442, 1; XIII, 321, 4. (Vide **AVIS**).

VOLUMEN. Volumen proprie quid sit, XII, 517, 1; XIX, 412, 2; 413, 1. Cur videat Zacharias volumen volans, et in eo quae scripta sunt, XIV, 413, 1. Cur vocetur compendium, *ibid.* et 2. Cur volet, varie dantur causae, *ibid.* Cur longum viginti cubitis, latum decem, 414, 1, 2.

VOLUNTARIE. Voluntaria a Deo gantur quomodo simus, XX, 69, 2.

VOLUNTAS. I. **VOLUNTAS DEI.** — 1° *Voluntas Dei quodlibet.* Voluntas Dei duplex est, beneplaciti et signi, XV, 187, 2. Hanc signi in oratione Dominica fieri postulamus, *ibid.* Voluntas signi duplex est, praecipiens et consulens, 188, 1. Voluntas Dei alia antecedens, alia consequens, XIX, 196, 2. *Omnes homines vult salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire.* Iterum voluntas Dei duplex, beneplacens et irascens, Job, 665, 2. Voluntas Dei est triplex, bona, beneplacens et perfecta; et quanam singula, XVIII, 203, 2: *Et nolite conformari huic saeculo, sed reformamini in novitate sensus vestri, ut probetis quae sit voluntas Dei bona, et beneplacens, et perfecta.* Quomodo ab Apostolo describitur, *ibid.* Ipsa aeterna est, XIV, 596, 2: *Ego enim Dominus et non mutor.*

2° *Voluntas Dei est efficax et potens*, IX, 467, 1, 2: *Ecce caelum, et celi caelorum abyssus, et universa terra, et quae in eis sunt, in conspectu illius commovebuntur. Montes simul, et colles, et fundamenta terrae: cum contempserit illa Deus, tremore concutientur.* Voluntas Dei omnia nostra consilia dissipat instar fumi, VI, 31, 2: *Multae cogitationes in corde viri: voluntas autem Domini permanebit.* Hanc nemo evertere vel impedire potest, 32, 1. *Ei nemo obstrepare debet*, XVIII, 170, 1: *Dicit itaque mihi: Quid adhuc queritur? Voluntati enim ejus quis resistit? O homo, tu quis es, qui respondes Deo? Voluntas omnium Deus in sua manu habet*, 82, 2. Voluntas omnes male servituti Deo, XII, 193, 2: *Ecce ego militam et assumam universas cognationes Aquilonis, ait Dominus, et Nabuchodonosor regem Babylonis servum meum: et adducam eos super terram istam, et super habitatores ejus.* Est pura Dei voluntate

Judei a fide sunt rejecti, Gentiles electi ad eam, XVIII, 155, 1, 2.

3° *Voluntas Dei est norma justitiæ, mensura et regula omniæ sanctitatis*, VIII, 493, 1 : *Quis enim hominum poterit scire consilium Dei? aut quis poterit cogitare quid velit Deus?* XIV, 214, 1. Illa significat quid Deus nos velit facere, XIX, 127, 2 : *Scitis enim quæ præcepta dederim vobis per Dominum Jesum. Hæc est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra. Voluntas Dei in ejus verbo cernitur*, XX, 85, 1. Voluntas Dei interpretes sunt concionatores, XVIII, 570, 1, 2.

II. VOLUNTAS CHRISTI (Vide JESUS CHRISTUS, cap. III).

III. VOLUNTAS HUMANA. — 1° *Voluntas quid in Scriptura significet*. Voluntas corde denotatur, XVIII, 178, 1 : *Corde enim creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Accipitur interdum pro appetitu*, 604, 1 : *In quibus (peccatis) et nos omnes aliquando conversati sumus, in desideris nostræ, facientes voluntatem carnis et cogitationum. Voluntas carnis quæ dicitur*, XVI, 306, 1 : *Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt*. In voluntate etiam residet concupiscentia, XX, 35, 2 et seq. Voluntas ultima testatoris vocatur testamentum, XVIII, 366, 1.

2° *Quid sit voluntas et quam in homine operetur*. Voluntas quam magnum sit dominium, I, 117, 1 : *Nempe si bene egeris, recipies; sin autem male, statim in foribus peccatum aderit? Sed sub te erit appetitus ejus, et tu dominaberis illius*. Est tanquam rex in homine, V, 123, 2. Ipsa quasi regna, omnibus sensibus, potentis, et membris imperat, IX, 681, 2. Voluntas est causa vitæ moralis, id est virtutis, V, 123, 2 : *Omni custodia custodi cor tuum, quia ex ipso vita procedit* (Vide Cor). Voluntas fons est affectuum rationalium, XII, 102, 2. Voluntas est principium vitæ piæ vel impiæ, 753, 1. Est officina virtutis et vitii, *ibid.* Qualis est voluntas, talis est homo, *ibid.* Voluntas hominis nihil nisi bonum desiderare potest, VI, 106, 4. Voluntas moveri nequit nisi ratio aliqua boni eam moveat; ejus pondus est obiectum animatum, XII, 267, 1. Voluntas nostra natura sua omnium rerum speciem quasi induit, quibus se per amorem applicat, XIII, 405, 1 : *Et facti sunt abominabiles, sicut ea quæ dilexerunt. Voluntas bona vel mala operum aliarum ad quæ magis inclinatur, bonitate vel malitia se prodit*, XV, 212, 2 et seq. : *Sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor malos fructus facit. Non potest arbor bona malos fructus facere; neque arbor mala bonos fructus facere*.

3° *Quantum faciat Deus hominis voluntatem*. Deus sæpe voluntate loco operis est contentus, quod Abraham exemplo probatur, I, 248, 1 : *Dixitque ei Deus: Non extendas manum tuam super guerum, neque facias illi quidquam: nunc cog-*

novi quod times Deum, et non pepereritis unigenito Filio tuo propter me. Voluntas vacandi virtutibus a solo Deo æque grata est atque opus ipsum, V, 334, 1, 2 : *Desiderium justorum omne bonum est: præstatio impiorum furor*; VI, 228, 1 : *Si dixeris: Vires non suppetunt: qui inspektor est cordis ipse intelligit, et scrutatorum anima tua nihil fallit, reddetque homini juxta opera sua. Voluntas a Deo solo perspicitur et ponderatur*, V, 483, 1 : *Omnes viæ hominis patent oculis ejus; spirituum ponderator est Dominus. Voluntas bona quam opulenta, et substituitur pro operibus quæ præstare non potest*, XVII, 227, 2.

4° *Voluntatem hominis secuti est regit Deus, et quomodo*, V, 491, 1. A Deo immediate ex parte ipsius potentie necessitari potest, nihilominus et suæ libertati relinquatur, VI, 93, 1 : *Sicut divisiones aquarum, ita cor regis in manu Domini, quocumque voluerit, inclinabit illud*.

5° *Voluntatis humanæ defectus*. Voluntas hominis inconstans, Job, 404, 1. Voluntas nostra semper inquietata est, XII, 753, 2. A voluntate mala ortum habet peccatum, XX, 51, 2. Voluntas sola peccati sui causa est, IX, 446, 2 : 448, 2. Voluntas interna peccandi est peccatum, etsi in actu externum non prodeat, 555, 1 : *Est qui velatur peccare præ inopia, et in requiescunt simulabitur*. Voluntas malum appetens est mala et vituperabilis, XV, 165, 1 : *Audistis quia dictum est antiquis: Non machaberis. Ego autem dico vobis, quia omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam machatus est eam in corde suo. Ad ea fit actus malus peccatum, *ibid.* Voluntas interiore mala præcepto Non concupisces prohibetur, XVIII, 119, 2 : *Peccatum non cognovi, nisi per legem: nam concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret: Non concupisces*. Etiam voluntas mentiendi mala est, IX, 230, 2 : *Noli velle mentiri omne mendacium: assiduitas enim illius non est bona*.*

6° *Voluntas propria quæ damna inferat*. Voluntas propria est Deus inobedientis, III, 359, 2 : *Quoniam quasi peccatum arietandi est repugnare, et quasi scelus idololatricæ nolle acquiescere*. Voluntas propria est causa omnis peccati, IX, 682, 1. Est velut uxor nequam, 682, 2 : *Omniis plaga, tristitia cordis est: et omnis malitia, nequitiâ mulieris*. Quam ea sit molesta spiritui, X, 6, 2 : *Sicut boum jugum quod moventur, ita et mulier nequam; qui tenet illam, quasi qui apprehendit scorpionem*. Hæc est velut sanguisuga, VI, 446, 2. Voluntas nostris malis quomodo utatur diabolus, II, 112, 2.

7° *Quæ sint voluntatis officia*. Primo. In quibus actus voluntatis requiratur. Voluntas actus est ad fidem necessarius, XVIII, 178, 1 : *Coram enim creditur ad justitiam: ore autem confessio fit ad salutem*. Voluntas pia inclinatio magis quam intellectus propensio ad fidem requiritur, XVII, 166, 1 : *Et verbum Domini crescebat, et multipli-*

cabatur numerus discipulorum in Jerusalem valide; nulla etiam turba sacerdotum obediebat fidei. Voluntas gratiæ obsequens ad salutem requiritur, IX, 679, 2 : 680 f. Voluntas displicentia ad contritionem requiritur et sufficit, XII, 347, 2 : *Et recordabuntur mei liberati vestri in gentibus, ad quas captivi ducti sunt: quia contrivi cor eorum fornicans et recedens a me, et oculos eorum fornicantes post idola sua; et displicebunt sibi met super malis quæ fecerunt in universis abominationibus suis. Voluntas humana nihil habet proprii in prophetia divina, XX, 437, 2 et seq. : Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines*.

8° *Voluntas nostra voluntati divinæ conformis esse debet*. Voluntas divinæ conformare se debet effective, et in objecto formali, non materiali, XV, 188, 1. Et quæ ejus rei ratio, *ibid.* Nec item in permissione malorum, *ibid.* Sanctitas nostra in conformatione voluntatis cum divina voluntate consistit, 189, 1. Voluntas nostra attemperanda divinæ, et ei conformanda, id exemplo pulchro probatur, XVIII, 204, 1. Voluntas Dei identidem nobis animo volvenda et revolvenda, X, 292, 2. Voluntas Dei per preces, considerationes, elemosynas, jejunia, sedulo exquirenda, et ea cogita, illico exsequenda, XIV, 31, 2. Qui Dei voluntati obedit, ei quoque ab aliis obeditur, XV, 189, 2. Huic angeli promptissime obediunt, *ibid.* Cum eam fieri petimus, perfectissime oramus, *ibid.* Eam facere, signum est boni christianitatis, 213, 2 : *Non omnis qui dicit mihi: Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum; sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum*. Voluntas intellectui se subjiciat, V, 582, 2. Voluntas gratiam sequitur, ut ancilla dominæ, X, 173, 2. Voluntas solido amore ferri debet in caelestia, terrena vero vix attingere, XII, 753, 2. Voluntas sancta est velut uxor proba, X, 44, 2. Homines bonæ voluntatis donantur pace caelesti; qui sunt isti, XVI, 66, 1 : *Clarior in altissimis Deo, et in terra pax hominibus bonæ voluntatis*.

VOLUPTAS. Voluptas Romanis erat dea voluptatis, XXI, 327, 1.

VOLUPTAS. 1° *Voluptatis idea et descriptio*. Voluptas triplex, VII, 325, 2. Nescit homo finem suum: sed sicut pisces capiuntur hamo, et sicut aves laqueo comprehenduntur, sic capiuntur homines in tempore malo, cum eis exemplo supervenerit. Illius idea et habitus, V, 263, 1 : *Mulier stulta et clamosa, pleneque illecebris, et nihil omnino sciens. Ejus descriptio, XXI, 327, 2. Ipsa et virtus jugiter intra nos digladiantur*, V, 187, 1.

2° *Quibus rebus assimilatur voluptas*. Ejus symbola, VI, 274, 1. Ipsa uvæ acerbæ comparatur, V, 307, 2. Item fumo, *ibid.* Tinæ assimilatur,

XIII, 358, 2. Voluptatis aquis comparantur, XIV, 263, 1. Hypanno fluvio assimilatur, 14, 1. Voluptas hydra multorum capitum est, XIV, 419, 1.

3° *Voluptatis suadela et illecebræ*. Ejus suadela, V, 264, 2. Sedet in foribus domus suæ, super sellam in excelso urbis loco, ut vocaret transeuntes per viam, et pergentes itinere suo. Qui est parvulus, declinet ad me. Et recordi locuta est. Quibus verbis sectatores suos allicit, V, 194, 1, 2. Irretivit eum multis sermonibus, et blanditis laborum protraxit illum. Quomodo plateas prospicere dicitur, V, 187, 2 : *De fenestra enim domus meæ per cancellos prospexi. Et video parvulus, considero recordem juvenem. Voluptas fallax*, VI, 181, 2 : *Ne desideres de cibis ejus, in quo est panis mendacii. Voluptatis illecebra periculosa*, Job, 388, 1. *Inmisit enim in rete pedes suos, et in maculis ejus ambulat. Est pruritus similis*, VI, 66, 1. Juvenes in voluptates proni sunt, XIX, 330, 2. Voluptate trahuntur omnes, Job, 425, 1.

4° *Voluptatis culpa*. Voluptas mala est, quia Christus eam sprevit, XI, 205, 1. Est sigillum diaboli, XIV, 351, 2. Voluptas est character Antichristi, XXI, 261, 2. Ea quæ nec ex Deo est, nec in Deo est, voluptatis excrementum est, 233, 4 : *Repletus est ignominia pro gloria: bibe tu quoque, et consopire*. Voluptas est mortis indicius, Job, 69, 1. Voluptas malorum esca, Job, 425, 2 : *Cum enim dulces fuerit in ore ejus malum, abscondet illud sub lingua sua. Parcel illi, et non derelinquet illud: et celabit in gulture suo. Voluptas esca peccati*, VI, 396, 2. Ipsa quam noxia, XXI, 327, 2. Voluptas est mater omnis peccati, VI, 131, 2 ; 132, 2 ; XIV, 419, 2. Nullum peccatum, nullum scelus ad quod voluptas non impellat, V, 67, 1. Voluptatis filia sevitia, cur, VIII, 312, 2 : *Nemo nostrum exorsit sui luxuriæ nostræ; ubique relinquamus signa latitæ..... Opprimamus pauperem justum et non parcamus viduæ. Voluptas cupidus efficit mancipia diaboli*, IV, 330, 2. Ipsa est hæresos causa, V, 191, 2. Voluptuarii cur Daum negent, VI, 435, 1 : *Mendicantem et divitias ne dederis mihi, tribue tantum victui meo necessaria, ne forte satiatus illiciar ad negandum. Voluptuarii omnia in morte finiri aestimant*, VIII, 296, 2 et seq. Ideoque voluptati, dum vita suppedit, indulgentum, 297, 1 : *Impii autem manibus et verbis accerserunt illam (mortem); et assistentes illam amicum, defuissent, et sponsiones posuerunt ad illam: quoniam digni sunt qui sint ex parte illius*; 299, 1 : *Dixerunt enim cogitantes quid se non recle: Exiguum, et cum tadio est tempus vitæ nostræ, et non est refrigerium in fine hominis, et non est qui agnitus sit reversus ab inferis*; 307, 1 : *Umbra enim transitus est tempus nostrum, et non est reversio finis nostri, quoniam consignata est, et nemo revertitur*; 312, 2 : *Nemo nostrum exorsit sui luxuriæ nostræ; ubique reism-*

phantus tripha letitia, quoniam hæc est pars nostra et hæc est terra. Summa voluptuorum obstinatio in malo suo, XI, 377, 1. Forum sordes, XXI, 327, 1. Voluptas est humus profunda, Job, 682, 2.

5° Voluptatis damna. Primo, *Quam brevis, fugax et instabilis*, V, 183, 1; 175, 1; XVII, 321, 1. Voluptatis incertitudo, falsitas, insensibilitas, infidelitas, fallacia, vilitas, brevitatis, VII, 18-20. Voluptas omnis creata fluxa est et evanida, XII, 333, 2. Cito pertransit instar somni, XX, 664, 1, 2. Voluptas venerea quam brevis et infirma, 616, 1, 2. Voluptas peccati insipida et inanis est, XIII, 327, 1. Voluptates cito transeunt ut fœnum, 555, 1; 606, 2. Voluptates omnes hujus vite sunt modice et exiles, IV, 275, 2. Voluptates corporee sunt dolum periculosum, Job, 503, 2. Voluptarij effunduntur ut aqua, Job, 503, 2: *Lewis est super faciem aquæ: maledicta sit pars ejus in terra, nec ambulet per viam vinearum.* Voluptas omnis, etiam conjugij, quam sit accepta et instabilis, et fœlica, IV, 296, 2; XVIII, 314, 1.

Secundo, *Voluptatis tædia, amaritudo, dolor.* Ejus dulcedo quam sit noxia et acerba, VI, 275, 2: *Hæc inveniatis, comede quod sufficit tibi, ne forte satiatus evomas illud.* Est mel felle mixtum, 273, 2. Voluptas mundi amara est in fine, III, 357, 2: *Et ait (Jonathas): gustans gustavi in summitate virgæ, quæ erat in manu mea, paululum mellis, et ecce ego morior,* VI, 65, 2: *Suavis est homini panis mendacii, et postea implebitur os ejus calculo.* Est velut vinum in stomacho amarescens, VI, 208, 1: *Ingrreditur blande, sed in novissimo mordebit ut coluber, et sicut regulus venena diffundet.* Ejus amaritudo, VII, 47, 1. Sensim voluptates gravant, tam sua dulcedine quam amore quem annexum habent, VI, 275, 1. Tandiu delectant, quoad naturale animæ desiderium sit expletum, 275, 2. Voluptatibus inest lassidium, XII, 593, 2 et seq. Voluptatis tædia, dolores, fastidia et furæ ultricis conscientie, XIV, 14, 1. Ei innatus est dolor, V, 418, 1: *Ritus dolore miscetur, et extrema gaudij lucus occupat.* Voluptatum comes est dolor, IX, 491, 1. Voluptas desinit in dolores, VI, 181, 2: *Ne desiteres de civibus ejus, in quo est panis mendacii.* Voluptas est implicata spinis, X, 465, 1. Voluptatis in initio lata, paulatim magis magisque arctata, XV, 210, 1. Voluptas corporea plus doloris habet quam deliciarum, Job, 612, 2. Voluptas lamia, *ibid.* Circeo poculo et Sirenarum cantui similis est, 613, 1. Similis etiam Egyptij philetis, *ibid.* Dolorem simul et pudorem gignit, 612, 2. Voluptates desunt in sordes et pennis, XI, 673, 1, 2: *Inpiti autem quasi mare fervens, quod quiescere non potest, et redundant fluctus ejus in concultationem et lutum.* Voluptas jaculis dolorum suos asselas configit, V, 418, 1. Voluptas est velut meretrix et latro, VI, 203, 1: *Insiadatur in via quasi latro, et quos incautos viderit, interfecit.*

Tertio, *Voluptatum tyrannus in suos asserit* IX, 598, 2: *Aufer a me ventris concupiscentias, et concubitus concupiscentie ne apprehendant me, et animæ irreverenti et infruicta ne tradas me* his indulgens, non liber, sed servus est, XX, 87, 2.

Quarto, *Voluptas hominem demorat*, VI, 214, 1, 2. Voluptates mentem inebriant ac demorant, XIII, 484, 2: *Espergiscimini ebrii, et flete qui bibitis vinum in dulcedine, quoniam peris ab ore vestro.* Sensus, potentiasque animæ dissolvunt, VI, 275, 2. Homini eripiunt mentem, XX, 670, 1: *Hi autem quæcumque quidem ignorant, blasphemant: quæcumque autem naturaliter tanquam muta animalia norunt, in his corrumpuntur.* Hominem cæcum, brutum et vesanum faciunt, XII, 32, 2: *Onager assuetus in solitudine, in desiderio animæ suæ attrahit ventum amoris sui: nullus avertet eam: omnes, qui quarunt eam, non deficiunt, in mensuris ejus inveniunt eam.*

Quinto, *Voluptas est insatiabilis*, XIII, 340, 1: *Et visitabo super eum vias ejus, et cogitationes ejus reddam ei. Et comedent, et non saturabuntur: fornicati sunt, et non cessaverunt: quoniam Dominum dereliquerunt in non custodiendo.* Ejus natura est non satiari animam, VII, 83, 1: *Dixi ego in corde meo: Vadam, et affluam deliciis, et fruor bonis. Et vidi quod hoc quoque esset vanitas.* Est sita non in satie sed in fame, VI, 335, 1: *Anima saturata calcabit favum, et anima esuriens etiam amarum pro dulci sumet.* Voluptates hominem non satiant, sed insant et distendunt, per siliquas denotantur, XVI, 207, 1, 2: *Et cupiebat implete ventrem suum de siliquis quas porci manducabant: et nemo illi dabat.*

6° *Voluptatis pena.* Voluptas carnalis tripliciter luitur a libidinoso, V, 69, 2: *Omnes qui ingreditur ad eam, non reverentur, nec apprehendent semitas vite.* Voluptates hominem sepe enecant, XIV, 59, 1. Voluptatis servuli miserum interitum sibi accersunt, VI, 276, 1. Voluptuariorum in die judicii angustia, Psalm. II, 369, 2 et seq. Voluptate modica ad tempus se privare nolentes, ea in æternum carere debent, XII, 138, 2: *Et relinquas sola ab hereditate tua, quam dedi tibi: et servare te faciam inimicis tuis in terra quam ignoras: quoniam ignem succendisti in furore meo, usque in æternum ardebit.* Voluptatibus servientes inferno se mancipant, XVI, 414, 1, 2: *Væ vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram. Væ vobis, qui saturati estis, quia esurietis. Væ vobis qui ridetis nunc, quia lugerebitis et flebitis.* Est, in hoc seculo et in futuro habere difficile est, *ibid.* Voluptuariorum pena quanta, 326, 2; 327, 1: *Quantum glorificavit se et in deliciis fuit, tantum dabit illi tormentum et luctum* (Vide LIBIDO, LUXURIA, etc.).

7° *Voluptati resistendum, et quibus meditis.* Primo, *Voluptates spernendæ sunt*, XII, 28, 2.

83, 1. Voluptates hujus mundi contemnendæ exemplo Estheris, IV, 398, 1, 2. Voluptas fugienda, cur, Job, 625, 2. Ei non est immorandum, XVIII, 314, 2. Ejus initio obstantum, V, 417, 1. Voluptati repugnare difficile est, Job, 17, 1, 2.

Secundo, Voluptates superandi modi superantur, XII, 33, 1. Voluptates per quid refræandæ, VII, 376, 2: *Lætare ergo, juvenis, in adolescentia tua, et in bono sis cor tuum in diebus juventutis tuæ, et ambulat in viis cordis tui, et in intuitu oculorum tuorum: et scio quod pro omnibus his adducet te Deus in judicium.* Voluptuarii quo pacto ad cor a Deo reducantur, XVI, 208, 2: *In se autem reversus (filius prodigus), dixit: Quanti mercenarii in domo patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo.* Voluptas carnis est spiritualis paralysis, ejus curatio curatio paralytici evangelice adaptatur, XV, 241, 2. De voluptate fugienda gnoma, XVI, 208, 2, Voluptates non sunt condignæ ad penas æternas, XVIII, 437, 1, 2. Voluptas maxima vicissè voluptatem, XVIII, 568, 2: *Fractus autem Spiritus est: gaudium, pax, patientia, etc.*, XIX, 299, 2. Voluptas spiritus post victam tentationem sequitur, XXI, 51, 1: *Vincenti dabo mena absconditum, et dabo illi calculum candidum; et in calculo nomen novum scriptum, quod nemo scit, nisi qui accipit.* Voluptas spiritualis carnali contraria est, XIX, 299, 2 et seq. Væ voluptates in quo sint site, VII, 103, 2. Voluptatum spiritualium torrens et ebrietas, XI, 251, 1, 2. Voluptatis in hoc seculo tantum est delibatum, in futuro satiatis, XVII, 233, 2. Voluptas cœlestis pellucida; terrena, turbida, XXI, 406, 1: *Et ostendit mihi fluxum aquæ vite, splendidum tanquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni.* Voluptas beatarum quanta, XI, 251, 1, 2 (Vide BEATI, CŒLESTIS GLORIA).

VOLUTABRUM. Volutabrum quid pro suis, XX, 469, 1.

VOLVILIS. Volviles erant veterum libri (Vide LIBER).

VOMER. Vomeris symbola, III, 131, 1.

VOMERE, VOMITUS. 1° Vomitus ad quid conducat, X, 129, 1, 2. Is suadet statim a cibo nimium sumpto, *ibid.*, 2. Quando et quibus obest vel prodest, *ibid.* Vomitus nocet omnibus, prodest stomacho, VI, 420, 2 et seq. Quæ animalia vomant, 419, 2.

2° Vomer flammas et ignes, est illas copiose emitte, VI, 418, 1. Quid sit vomere sententias, 419, 2. Vomer dicatur qui ex tempore proloquantur, 420, 2. Vomitus cient tepida, sic tepidi Deo, XXI, 83, 1.

VORACITAS. Voracitas canum, XI, 663, 2 (Vide CANIS).

VORAGO. 1° Vorago ingens e fissione montis Oliveti in die judicii improbus misera in tartara, erit profundissima, XIV, 531, 2 (Vide MONS OLIVERTI). Vorago Melio cur vocetur pila, 280, 1.

2° Vorago peccatorum quod sit, V, 390, 1. VOTIVUS. Votive hostie perfectæ esse debebant, XIV, 566, 2.

VOTUM. 1° *Quid sit votum.* Votum est pars quodam virtutis religionis, XIX, 244, 2: *Adolescentiores autem viduas devota, cum enim iuguritate fuerint in Christo, nubere volunt: habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt.* Votum est spontanea obligatio respectu actus votentis, sed non respectu rei vote, II, 187, 1. Vota distinguere quod sit, Psalm. I, 418, 2: *Intra ibi in domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea.* Votum pauperatis in quo situm, XVII, 143, 1. Votum Cheren quid esset, XVIII, 157, 1. Res vota voto Cheren debebat mori naturaliter aut civititer, II, 187, 1.

2° *Votorum licetia et conditiones.* Vovere Deo licet aliquid bonum opus, I, 291, 1, 2. Votum est sanctificatio Deo, IX, 253, 1. Vota iustorum placent Deo, V, 453, 1, 2: *Victimæ impiorum abominabiles Deo: vota iustorum placibilia.*

Vota monastica elidere frustra conatur Calvinus, XI, 321, 1. Vita religiosorum non sunt laqueus, XVIII, 319, 2: *Porro hoc ad utilitatem vestram dico, non ut laqueum vobis inquitam, sed ad id quod honestum est, et quod faciliorem præbet sine impedimento Dominum obsecrandi.* His anima perfectissime Deo desponsatur, 491, 1: *Amor enim vos Dei amulatione. Respondi enim vos uni viri virginem castam exhibere Christo.* Votum cito constans in vocatione, IX, 353, 1. Vota religionis tria sunt præstantissima holocausta, XVII, 142, 2. Vovens dat Deo arborem cum fructibus, XIX, 244, 2. Vota perfectionis vite sunt quasi compedes voluntarie, IX, 214, 2: *Erunt tibi compedes ejus (sapientie) in protectionem fortitudinis, et bases virtutis, et torques illius in stolam gloriæ. Ea allegorice per mensam, candelabrum, et altare significantur, XIX, 436, 1. Vota tria Religionis per tria dona Magorum representantur, XV, 82, 1.*

Votum quomodo debeat fieri, VII, 195, 2: *Ne temere quid loquaris, neque cor tuum sit velox ad proferendum sermonem coram Deo.* Ut sit validum, quinque requirit: primo, ut sit deliberatum; secundo, ut sit liberum; tertio, ut vovens intendat se obligare; quarto, ut sit de re grata Deo; quinto, ut vovens possit se obligare, 199, 1. Vota religiosorum perfecta esse debent, XIV, 567, 1: *Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum, et votum faciens immolat debile Domino.* Vota totalia non passim et leviter a confessoribus admittenda, XVII, 148, 2 et seq. Vota adolescentulis menstrua potius quam perpetua permittenda, XIX, 246, 1.

Votum quando illicitum sit, VII, 200, 1. Illius quondam promissio stulta, *ibid.*: *Dispicit enim ei (Deo) infidelis et stulla promissio.* Vota crebra non sunt facienda, VI, 78, 1. Vota scieriorum Deo

di, illi: eat et irrita sunt, 78, 2. **Votum** causa rei turpis habende Deo displicet, estque tacita blasphemia, X, 205, 2: *Immolantis ex iniquo oblatio est maculata, et non runt beneplacitæ subsannationes iustorum.*

3° **Vota promissa Deo adimpleri debent.** V, 453, 2. *Fili mi, si sponderis pro amico tuo, defaxisti apud extraneum manum tuam, illaqueatus es verbis cris tui, et captus propriis sermonibus;* IX, 271, 2: *Non spondens super virtutem tuam: quod si sponderis, quasi restituens cogita;* Job, 481, 2: *Tunc super Omnipotentem deliciis effusus, et elevabis ad Deum faciem tuam. Rogabis eum, et exaudiet te; et vota tua reddes.* Et quidem cito, IX, 512, 2. *Cur cito solvenda,* VII, 199, 2 et seq.: *Si quid vovisti Deo, ne moreris reddere; displicet enim ei infidelis, et stulta promissio: sed quocumque voceris, reddes.* Vota exacte impleri debent, XVII, 146, 2. **Votum** paupertatis fecit Ananias qui deinde agri pretium fraudavit, 141, 1, 2. **Id** arcte servandum est, 146, 2. **Vota** eludere impium est et laqueus, VI, 80, 1: *Ruina est homini devorare sanctos, et post vota retractare.* Et qui tale facit, bis devorat sanctos et sancta, *ibid.* **Votum** Deo factum dolo eludens contra iustitiam et religionem peccat, XIV, 566, 2. **Votum** violans Spiritui sancto mentiuntur, XVII, 146, 2: *Dixit autem Petrus: Ananias, cur tentavit Satanas cor tuum, mentiri te Spiritui sancto, et fraudare de pretio agri? Nonne manens tibi manebat, et venundatum in tua erat possessio? Quare possidisti in corde tuo hanc rem? Ad votorum suorum violationem clerici et religiosi non sunt pellicendi, XIII, 554, 2: *Et susceperis de filiis vestris in prophetas, et de juvenibus vestris nazareos? numquid non illa est, filii Israel? dicit Dominus. Et propinobitis nazareis vinum; et prophetis mandabitis dicentes: Ne prophetetis. Voto castitatis astrictis satus est, ut ita dicamus, uri et fornicari quam nubere, XVIII, 304, 1. **Votum** continentiae olim matrimonium irritabat, quando id cæperit irritari, 305, 1. **Id** votum fuit in usu tempore S. Pauli, XIX, 244, 2.**

4° **Votum beatae Virginis et S. Pauli.** **Votum** virginitalis prima fecit beata Virgo, XI, 194, 2; XVI, 22, 1. **Id** fecit ante conubium, XVI, 21, 2 (*Vide Maria*). **Votum** S. Pauli fuit nazareatus, XVII, 345, 2 (*Vide S. Paulus*).

5° **Votorum leges apud Hebraeos.** **Leges** de votis non tam erant juris naturæ quam positivi veteris, I, 360, 2. **Votum** filiae vel uxoris quomodo poterat exiter vel maritus confirmare, aut irritare, II, 359, 1. **De** votis apud Judæos Deus duodecim leges sancivit, quæ et ordine referuntur, II, 482, 1 et seq. **Prima** lex erat in qua homo se volebat servitio Dei, et tabernaculo: quomodo hic erat relaxandum, 183, 2 et seq. **Quid** hoc votum allegorice significet, 184, 1. **Vir** et **mulier** se votentes quo pretio redimi poterant, *ibid.*, 2. **Servus**

quomodo redimi poterat, *ibid.* **Secunda** lex de animalium Deo voto, si animal immolabile erat, redimi non poterat, *ibid.* et seq. **Tertia** lex de animal immundo, id redimendum erat pretio, 185, 1. **Quarta**, de votente domum suam, *ibid.* **Quinta** de votente agrum, et quomodo is redimi poterat, *ibid.*, 2. **Sexta**, rursus de votente agrum, 186, 1. **Emptor** hujus agri, non hæres eum redimebat pretio solvendo pro rata annorum usque ad jubileum, *ibid.* **Octava**, de primogenitis Deo votis, *ibid.*, 2. **Nona**, de primogenito immundo voto, *ibid.* **Decima**, de eo quod vovetur, ita ut redimi non possit, sive de anathemata voto, 187, 1. **Undecima**, de frugibus votis, 188, 1. **Duodecima**, de votis decimarum animalium, 188, 2. **An** res præcepta possit esse materia voti, 186, 2.

6° **Votum pro peccatis, desiderio.** **Vota** suorum etiam tacita Deus exaudit, V, 303, 2: *Quod timet impius, veniens super eum; desiderium suum iustus dabitur.* Et etiam per miracula, XII, 212, 1, 2. **Id** per exempla ostenditur, *ibid.* et seq. **Vota** suorum Deus prævenit, Job, 482, 2: *Decernes rem, et veniet tibi, et in viis tuis splendebit lumen.*

Vota parentum et avorum sunt ut videant post se multas generationes, XI, 755, 2. **Vota** inimicorum qualia, Job, 83, 1.

VOX. 1° **Vox pro loquela.** — **Vox naturaliter sumpta.** **Vox** est nota interioris affectus animi, XVIII, 389, 1. **Vox** per aures ad animum prodigitur, V, 479, 1. **Vox** sua singularis est ab aliis diversa, VI, 349, 2. **Vox** fortis est signum animi fortis, remissa timidi, XIV, 9, 2. **Vox** magna ingentem animi affectum denotat, XXI, 133, 1. **Vox** demissa pudoris et humilitatis est index, VI, 321, 2. **Vocem** suam facile immutare potest, XV, 275, 2 et seq.

2° **Vox accepta spiritualiter vel symbolice.** **Primo.** **Vox Dei.** **Vox Dei** est tonitru, XIII, 495, 1; **Vox Dei** in quiete innatescit, Job, 646, 1 (*Vide Deus*).

Vox de cælo delapsa simul dum super Christum columba descendit, XV, 113, 1 et seq. **Vox** in monte Tabor audita, an fuerit Dei, an angelorum, XX, 422, 1, 2. **Vox Dei** Patris in transfiguratione Christi insonuit post discessum Eliæ et Mosi, XV, 389, 1. **Vox** de cælo missa a Deo Patre ad clarificationem Christi, tanta fuit, ut putaretur esse tonitru, vel angelica, XVI, 511, 2.

Secundo. **Vox Christi** erat efficacissima, XVI, 189, 1. **Vox** Filii hominis in die iudicii audienda quæ sit, XVI, 381, 2. **Vox Christi** iudicis erit vel tonitru, XV, 528, 1, 2.

Tertio. **Vox** multitudinis quam audit ex angelo Daniel, significat exercitum et phalanges tam angelorum quam Machabeorum, XIII, 140, 1, 2.

Quarto. **Vox** dicitur audienda in Rama et non in Bethlehem et in vicinia, quia Rama erat in loco alto in confinio Judæ Benjamin, XII, 226, 1.

Quinto. **Vox** clamantis in deserto quæ sit, et

quo referenda, XI, 490, 2. **Fuit** ea Joannis Baptistæ ob novem causas, *ibid.*, et 491, 1 (*Vide JOHANNES BAPTISTA*).

Secundo. **Vox** apostolorum quam esset sonora, V, 299, 1. **Vox** sonora et tubalis apostolorum, XVII, 90, 1, 2. **Vox** dulcis prædicationi verbi divini, VII, 590, 1. **Vocis** S. Pauli quanta fuerit efficacia, XVII, 342, 2.

Septimo. **Vox** virginum est tonitru, XVII, 409, 1.

Octavo. **Vox** audita in templo Judaico ante exitum urbis, II, 175, 2.

Nono. **Voces** in *Apocalypsi* reales Joannes non audiebat, sed illæ menti ejus objiciebantur, XXI, 273, 1. **Vox** cur Joanni a tergo audita, 27, 1. **Vox** æquarum multarum quid sit, et quid significet, 23, 1. **Voces** erumpentes a throno Dei quid significet, 101, 1, 2. **Quid** significet vox magna de throno Dei veniens, 368, 2. **Vox** virginum in monte Sion qualis fuerit, 271, 2. **Voces** in aere futuræ ad finem mundi an futuræ sint articulatae, 302, 2 et 304.

3° **Vox grammaticæ sumpta pro locutione.** **Vox patria** quæ, IV, 527, 2. **Voces** causales subinde non causam, sed effectum significant, XII, 67, 1. **Voces** exclusivæ addite nominibus essentialibus Dei, et attributæ utriusque personæ non excludunt alias, XIX, 189, 1. **Quænam** vocum novitas a Paulo dantebatur, 288, 1.

VULCANUS. **Vulcani** vox unde formetur, X, 291, 1 et seq. **Est** idem qui ignis, *ibid.* **Idem** dicitur est Mulciber, *ibid.* **Sumitur** pro igne, *ibid.* **Dictus** est ingignotens, *ibid.* **Cur** claudus lingatur, X, 291, 2; XIV, 250, 2. **Vulcanus** cur Veneri martus datus sit, VI, 347, 1. **Vulcanus** an sit fabrilis artis inventor, X, 291, 1 et seq. **In** Vulcani rope nascentes palmae etiam florent, etsi inter ignes, XXI, 473, 2 et seq.

VULGATA. 1° **Vulgatæ** versionis auctor est S. Hieronymus, non tamen universalis, IX, 22, 1. 2° **Vulgata** versio Latina quam sit probatæ fidei, VI, 311, 2. **Vulgata** defenditur et propugnatur, III, 262, 2; 610, 1, 2. **Pro** authentica Scriptura habenda est, X, 16, 1. **Est** Græcis et Hebræis codicibus præferenda, 440, 1; 443, 1.

3° **Vulgata** Bibliorum versio non potest facile cum Septuaginta versione conciliari, V, 7, 2. **Et** hi Septuaginta interpretes si quando consentiunt, reliquis omnibus præferendi, 191, 1. **Vulgata** *Proverbiorum* versio sæpe ab hebræo deviat, 7, 1, 2. **Ea** non est omnino pura pura, 126, 2. **Vulgatæ** interpres solet subinde pro nomine proprio ejus significatum reddere, præsertim quando in eo est aliqua vis, XIV, 293, 2. **In** *Vulgata* mendum esse nonnulli suspicantur, III, 231, 2. **Vulgata** editio corrigitur, XII, 818, 2 (*Vide Versio*).

VULGUS. **Vulgi** quam sit mirabile ingenium et mores insignibus sententiis docetur, II, 241, 2. **Vulgi** quia multivarium, difficile regitur, V, 323, 1.

quo referenda, XI, 490, 2. **Fuit** ea Joannis Baptistæ ob novem causas, *ibid.*, et 491, 1 (*Vide JOHANNES BAPTISTA*).

Secundo. **Vox** apostolorum quam esset sonora, V, 299, 1. **Vox** sonora et tubalis apostolorum, XVII, 90, 1, 2. **Vox** dulcis prædicationi verbi divini, VII, 590, 1. **Vocis** S. Pauli quanta fuerit efficacia, XVII, 342, 2.

Septimo. **Vox** virginum est tonitru, XVII, 409, 1.

Octavo. **Vox** audita in templo Judaico ante exitum urbis, II, 175, 2.

Nono. **Voces** in *Apocalypsi* reales Joannes non audiebat, sed illæ menti ejus objiciebantur, XXI, 273, 1. **Vox** cur Joanni a tergo audita, 27, 1. **Vox** æquarum multarum quid sit, et quid significet, 23, 1. **Voces** erumpentes a throno Dei quid significet, 101, 1, 2. **Quid** significet vox magna de throno Dei veniens, 368, 2. **Vox** virginum in monte Sion qualis fuerit, 271, 2. **Voces** in aere futuræ ad finem mundi an futuræ sint articulatae, 302, 2 et 304.

3° **Vox grammaticæ sumpta pro locutione.** **Vox patria** quæ, IV, 527, 2. **Voces** causales subinde non causam, sed effectum significant, XII, 67, 1. **Voces** exclusivæ addite nominibus essentialibus Dei, et attributæ utriusque personæ non excludunt alias, XIX, 189, 1. **Quænam** vocum novitas a Paulo dantebatur, 288, 1.

VULCANUS. **Vulcani** vox unde formetur, X, 291, 1 et seq. **Est** idem qui ignis, *ibid.* **Idem** dicitur est Mulciber, *ibid.* **Sumitur** pro igne, *ibid.* **Dictus** est ingignotens, *ibid.* **Cur** claudus lingatur, X, 291, 2; XIV, 250, 2. **Vulcanus** cur Veneri martus datus sit, VI, 347, 1. **Vulcanus** an sit fabrilis artis inventor, X, 291, 1 et seq. **In** Vulcani rope nascentes palmae etiam florent, etsi inter ignes, XXI, 473, 2 et seq.

VULGATA. 1° **Vulgatæ** versionis auctor est S. Hieronymus, non tamen universalis, IX, 22, 1. 2° **Vulgata** versio Latina quam sit probatæ fidei, VI, 311, 2. **Vulgata** defenditur et propugnatur, III, 262, 2; 610, 1, 2. **Pro** authentica Scriptura habenda est, X, 16, 1. **Est** Græcis et Hebræis codicibus præferenda, 440, 1; 443, 1.

3° **Vulgata** Bibliorum versio non potest facile cum Septuaginta versione conciliari, V, 7, 2. **Et** hi Septuaginta interpretes si quando consentiunt, reliquis omnibus præferendi, 191, 1. **Vulgata** *Proverbiorum* versio sæpe ab hebræo deviat, 7, 1, 2. **Ea** non est omnino pura pura, 126, 2. **Vulgatæ** interpres solet subinde pro nomine proprio ejus significatum reddere, præsertim quando in eo est aliqua vis, XIV, 293, 2. **In** *Vulgata* mendum esse nonnulli suspicantur, III, 231, 2. **Vulgata** editio corrigitur, XII, 818, 2 (*Vide Versio*).

VULPES. **Vulgi** quam sit mirabile ingenium et mores insignibus sententiis docetur, II, 241, 2. **Vulgi** quia multivarium, difficile regitur, V, 323, 1.

quo referenda, XI, 490, 2. **Fuit** ea Joannis Baptistæ ob novem causas, *ibid.*, et 491, 1 (*Vide JOHANNES BAPTISTA*).

Secundo. **Vox** apostolorum quam esset sonora, V, 299, 1. **Vox** sonora et tubalis apostolorum, XVII, 90, 1, 2. **Vox** dulcis prædicationi verbi divini, VII, 590, 1. **Vocis** S. Pauli quanta fuerit efficacia, XVII, 342, 2.

Septimo. **Vox** virginum est tonitru, XVII, 409, 1.

Octavo. **Vox** audita in templo Judaico ante exitum urbis, II, 175, 2.

Nono. **Voces** in *Apocalypsi* reales Joannes non audiebat, sed illæ menti ejus objiciebantur, XXI, 273, 1. **Vox** cur Joanni a tergo audita, 27, 1. **Vox** æquarum multarum quid sit, et quid significet, 23, 1. **Voces** erumpentes a throno Dei quid significet, 101, 1, 2. **Quid** significet vox magna de throno Dei veniens, 368, 2. **Vox** virginum in monte Sion qualis fuerit, 271, 2. **Voces** in aere futuræ ad finem mundi an futuræ sint articulatae, 302, 2 et 304.

3° **Vox grammaticæ sumpta pro locutione.** **Vox patria** quæ, IV, 527, 2. **Voces** causales subinde non causam, sed effectum significant, XII, 67, 1. **Voces** exclusivæ addite nominibus essentialibus Dei, et attributæ utriusque personæ non excludunt alias, XIX, 189, 1. **Quænam** vocum novitas a Paulo dantebatur, 288, 1.

VULCANUS. **Vulcani** vox unde formetur, X, 291, 1 et seq. **Est** idem qui ignis, *ibid.* **Idem** dicitur est Mulciber, *ibid.* **Sumitur** pro igne, *ibid.* **Dictus** est ingignotens, *ibid.* **Cur** claudus lingatur, X, 291, 2; XIV, 250, 2. **Vulcanus** cur Veneri martus datus sit, VI, 347, 1. **Vulcanus** an sit fabrilis artis inventor, X, 291, 1 et seq. **In** Vulcani rope nascentes palmae etiam florent, etsi inter ignes, XXI, 473, 2 et seq.

VULGATA. 1° **Vulgatæ** versionis auctor est S. Hieronymus, non tamen universalis, IX, 22, 1. 2° **Vulgata** versio Latina quam sit probatæ fidei, VI, 311, 2. **Vulgata** defenditur et propugnatur, III, 262, 2; 610, 1, 2. **Pro** authentica Scriptura habenda est, X, 16, 1. **Est** Græcis et Hebræis codicibus præferenda, 440, 1; 443, 1.

3° **Vulgata** Bibliorum versio non potest facile cum Septuaginta versione conciliari, V, 7, 2. **Et** hi Septuaginta interpretes si quando consentiunt, reliquis omnibus præferendi, 191, 1. **Vulgata** *Proverbiorum* versio sæpe ab hebræo deviat, 7, 1, 2. **Ea** non est omnino pura pura, 126, 2. **Vulgatæ** interpres solet subinde pro nomine proprio ejus significatum reddere, præsertim quando in eo est aliqua vis, XIV, 293, 2. **In** *Vulgata* mendum esse nonnulli suspicantur, III, 231, 2. **Vulgata** editio corrigitur, XII, 818, 2 (*Vide Versio*).

VULPES. **Vulgi** quam sit mirabile ingenium et mores insignibus sententiis docetur, II, 241, 2. **Vulgi** quia multivarium, difficile regitur, V, 323, 1.

VULTURNUS. Vulturinus quis est ventus, XVII, 486, 2; 427, 1.

VULTUS. 1. Vultus est index et proditor spiritus et animi, V, 457, 1; 548, 1, 2; 550, 2; VI, 356, 1; VII, 283, 2; IX, 541, 2; 689, 2; 260, 1. Saepe a corde dissemit, IX, 404, 2; 405, 1, 2. In vultu apparet hominis majestas, ira, indignatio, XII, 17, 1. Vultus lineamenta cordis affectiones et complexionem hominis denotant, VI, 350, 1; 356, 1. Vultus jucundus interni gaudii est indicium, V, 547, 2. Vultus morositas detractorem quasi monet

ut detrabere cesset, X, 60, 2 (*Vide FACIES*).
2. Vultus Christi iudicis in die iudicii quam futurus terribilis, IX, 465, 2; XIV, 379, 2; XX, 328, 1 (*Vide Iesus CHRISTSUS IUDEX*).

3. Vultus Dei ira Dei, *Psalms*. I, 115, 1. Vultus Dei adiutorium omnium maximum et potentissimum, 283, 2 (*Vide DEUS*).

Vultus flores quis dicatur, XX, 47, 2.

VULVA. Vulvam adaperire quid sit, XVI, 70, 2. E vulva Deus viros sanctos peculiariter educit, *Job*, 258, 6.

W

WALDENSES. Waldenses heretici docebant sacerdotes et episcopos debere esse pauperes, XV, 230, 2.

WALPURGIS (S.). S. Walpurgis mortua oleum stillat, X, 540, 2.

WAMBA. Wamba, rex Hispania, in morte monasticam vitam professus est, XV, 131, 1.

WANDALI. Wandali a Gothis facti sunt Ariani, XXI, 200, 2. Hi etsi Romam vastarint, mansit tamen pontificatus sub Leone I, 317, 2. Per plusquam trecentos annos Ecclesiam vexarunt, 143, 1. Eorum fortis in orthodoxos, 200, 2 et seqq.; 265, 1. Eorum regnum quando finem accepit, 209, 2 et seq. An fuerint locustae e puteo abyssii prodeuntes, *ibid.*, 2. Wandalice cladis per Africam imminens portenta, XII, 544, 2.

WENCESLAUS (S.). Bohemiae dux. S. Wenceslaus ab avia ad sanctitatem efformatus est, X, 86, 1. Pro S. Wenceslao cum Ladislao duellante pugnavit angelus, IV, 545, 1, 2; X, 486, 2. S. Wenceslaus rex hosti in duello parci, III, 374, 1. S. Wenceslaus cruce aurea divinitus signatus ab angelis in imperatorem conspectum perductus est, XXI, 165, 1. A matre et fratre proliori peremptus est, XV, 269, 2. S. Wenceslai martyris auricula rescissa post mortem inventa est capiti rursus adherere, XII, 761, 2. S. Wenceslaus Aebli assimilatur, ejus necis auctores quas poenas dederunt, III, 118, 2.

WENCESLAUS imperator. Wenceslai imperatoris humanitas, et ob eam ab electoribus imperio urbatas est, XII, 685, 2.

WERNHERUS (S.). S. Wernherus puer a Judaeis in parasceve cruci affixus fuit, XVIII, 534, 2 et seq.

WICLEF WICLEFISTÆ. Wiclef justos esse

proprie rerum omnium dominos, XVIII, 275, 2. Sacerdotes esse pares episcopis docuit, XIX, 322, 2. Wiclefista nefas esse jurare docebat, XV, 168, 1. Et episcopos pauperes esse debere, 230, 2.

WILFRIDUS (S.). S. Wilfrido S. Michael sanitatem restituit, XIII, 143, 1. A siccitate Anglo-Saxones liberavit, XX, 225, 2. Suorum precibus a morte est ereptus, XIII, 114, 1.

WILGERTIS (S.). S. Wilgertis cur vocata sit Liberata, X, 557, 4.

WILLEBRORDUS (S.). S. Willebrordi mater gravida vidit in somnis novam lunam nascentem in signum sui filii sanctitatis, I, 777, 1. Aqua benedicta demones a domo quadam fugavit, II, 294, 2. Vidit Radbodum, Frisiae regem, in tartaro catena ignea ligatum, IX, 460, 2. S. Willebrordus divitem pabulum et potum negantem ardenti sili percutit a Deo percuti, a qua eum ipse tandem post annum rediens liberavit, XII, 633, 1.

WILLIBALDUS (S.). S. Willibaldus, Eystettentium episcopus *Proverbia Salomonis* identidem versabat, VI, 163, 1. Ejus dotes et virtutes, *ibid.*, 2. Ejus elogium, XXI, 39, 2.

WILLIGISUS. Willigisus ex carpentario factus est archiepiscopus Moguntinus, XX, 147, 1.

WITTAKERUS. Wittakeri dicentis angelum Raphaelen fuisse mentium blasphemiam, IV, 289, 1, 2.

WOLFREDUS (S.). S. Wolfredi martyris zelus, I, 728, 1.

WOLGANGUS. Wolgangi Muscoli sycophantia, XI, 112, 1; 114, 1; 123, 1; 751, 1.

WOLSSANUS (S.). S. Wolssanus ad libidinem appetitus a nobili quadam femina, eam fugavit a se inflicta alapa, V, 66, 1; 196, 2.

X

XANTICUS. Xanticus mensis Hebraeorum nostro aprili respondet, IV, 549, 1.

XANTIPPE Socratis uxor. Xantippe Socraticae atrocitatis, XVIII, 667, 2 et seq.

XANTIPPE Probi uxor. Xantippe Probi in Hispania uxor Pauli modesta est ad fidem conversae, XVII, 445, 2; XVIII, 667, 2 et seq.

XAVERIUS (Vide S. FRANCISCUS XAVERIUS).

XENOCRATES. Xenocrates philosophus natura erat tetricus, XIX, 111, 1. Certam diei partem silentio assignavit, XI, 417, 1.

XENOPHON. Xenophon unde dictus Musa Attica, I, 465, 2; 538, 1. In *Cyri Pardia* ideam regis insignis descripsit, XIV, 368, 1. Xenophon Socraticus filii sui Grylli ad Mantineam interfecti mortem equanimiter tulit, XII, 680, 2. Ejus error de Cyro inventore falcatorum curruum, III, 89, 2. Xenophonum, XIII, 136, 2. Ad quid eam adhibent, *ibid.*

XERXES. Xerxes et Artaxerxes nomina interdum a scriptoribus confunduntur, XIII, 425, 1. Vox quid sonet, IV, 361, 2; XIII, 76, 2. Quam numerosos exercitus contra Graecos eduxerit, XXI, 210, 2. Xerxes contra Graecos duxit in aciem undecies centena millia militum, a quibus victus

pene solus fugere coactus est, IV, 219, 1. Quantum copiis suis intumuerit, IV, 317, 2; *Job*, 86, 2. Admonetur superbia ab Artabono rege, IV, 318, 2. Tantas copias in Graeciam induxit, ut vix ad potum flumina satis fuisse dicantur, IV, 354, 1. Ipse contemplanus suas copias, cur lacrymatus sit, IV, 399, 2; IX, 259, 1; 418, 2. Ejus arrogantia in Hellesponte virgis cadendo, XI, 382, 2. Ejus crudelitas, IV, 399, 2. Quomodo in Pythium Lydiae regem, filios quatuor ei offerentem, et quintum sibi retinentem animadvertit, IX, 614, 1. Xerxes rex platanum opacam in Lydia stolido coluit et veneratus est, XII, 725, 1. Optime fuit affectus in Judaeos, IV, 219, 1. Ut vitae suae consulat, aquam putridam bibit, 233, 1. Sub eo prebabilis videtur contigisse Judith historia, 313, 2. Cur tantopere Judaeis fuerit benevolus, 314, 1. Etiam suus fuit contemptui, *ibid.* Ejus clades in Graecia aqua leporum parturiente praesignificata, XIII, 72, 2. Illius e praelio fuga, 24, 1. Ob innumeras et inconditas suas copias perit, V, 433, 2; XII, 24, 4.

XILON. Xilon frutex est lauger, e quo tela conficiuntur, VI, 514, 2.

XYSTUS (S.). S. Xystus Pontifex in cimiterio S. Callisti gladio est percussus, XIX, 424, 2.

Z

ZABDIEL. Zabdiel Arabs Alexandrum Veles obruncat, IV, 471, 1.

ZABULON patriarcha, Zabulon unde dictus, et quid significet, I, 299, 2; XX, 666, 2. Zabulon aelice idem est quod diabolus, varia ejus etyma, XX, 666, 1 (*Vide ZANULUS*). Symbolice odium peccatorum significat, I, 300, 1. De benedictione Zabulon, 403, 2. Zabulon patriarcha est typus S. Matthiae apostoli, XXI, 397, 2.

ZABULON tribus. In terra Zabulon praedicavit Christus, I, 403, 2. Ex ea orti plerique apostoli, et e Zabulon Christus pene omnes apostolos collegit, I, 403, 2; XI, 225, 2. Zabulonita juxta mare Mediterraneum habitavit ant, II, 530, 2. Zabulon tribus piscatoribus abedabat, XI, 226, 2.

ZABELUS. Zabuus dicitur diabolus, unde, IX, 403, 2; 272, 4; XVII, 146, 1.

ZACHÆUS. Zachai etymon: ipso erat princeps publicanorum, XVI, 246, 1. Non fuit Gentilis, sed Judaeus, XVI, 248, 2; 250, 1; XVII, 71, 1.

Non idem est cum S. Matthia, XVII, 71, 1. Erat dives, XVI, 246, 2. Cur Jesum videre cuperet, 246, 2 et seq. Qui ei se videndum et fruendum obtulit, 248, 1. Quomodo enim Dominus viderit, *ibid.* Prompta ejus obedientia, 248, 1, 2. Videtur plane ad fidem, penitentiam atque opum mundique contemptum perit, V, 433, 2; XII, 24, 4. Injuste parva restituit, et pauperibus dimidium bonorum distribuit, 249, 1. Octavam tantum honorum suorum partem fraude acquisierat, *ibid.* Omnibus relictis paupertatem evangelicam amplexus est, *ibid.* Non ex factantia sua opera refert, *ibid.*, 2. Zachaeo quam bene repensa hospitalitas a Christo, XI, 302, 2. Ejus domni tunc salus facta est, *ibid.* Omnes ejus domestici una cum ipso conversi sunt, *ibid.* Quomodo sit filius Abrahae, *ibid.* et seq. Zachaeus postea fuit Caesareae Palestine episcopus, *ibid.* Tota ejus historia tropologica et allegorice exponitur, XVI, 250, 1.